

လုံခြုံမှုအတွက်ဆိုလုံရာ

လိင်ကိစ္စ လိင်ခွဲခြားမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသူများကို
ခိုလှုံ့မှုပေးခြင်း ။

ထိုင်းနိုင်ငံဆိုင်ရာလေ့လာမှု

ဂျူလီဖရယ်စဲရိုး

Julie Freccero

ကင်သွေစီးလင်္ကာ

Kim Thuy Seelinger

လူ့အခွင့်အရေးစင်တာ

Human Rights Center

လိင်မှုဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုအစီအစဉ်

Sexual Violence Program

မေလ ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်

May 2013

စာတမ်းအနှစ်ချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံသားများသည် စစ်အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား သမိုင်းတွင် အရှည်လျားဆုံးသော ပြည်တွင်းစစ်၏ဒဏ်ကို နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်ကျော် အလူးအလဲခံရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့ဘက်ခြမ်းမှ လူအများစုသည် အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုတို့သည် လူအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုဒဏ်ကို ခံရခြင်း၊ လယ်ယာမြေ မတရား သိမ်းပိုက်ခံရခြင်း၊ ကျေးရွာများ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခံရခြင်း၊ အတည်တကျ လုပ်ကိုင် စားသောက်ရန် ခက်ခဲခြင်းတို့ကြောင့် သန်းနှင့်ချီကာ အိုးအိမ်များ စွန့်ခွာထွက်ပြေး တိမ်းရှောင် နေထိုင်ခဲ့ကြရသည်။ အများစုသည် အိမ်းနှီးချင်းထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးသဖြင့် ထိုင်းမြန်မာ နယ်စပ် ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် မြန်မာဒုက္ခသည် ၁၄၃,၀၀၀ ခန့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းရပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင်း၌လည်း ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား နှစ်သန်းခန့်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။

(၁) မြန်မာနိုင်ငံမှ နိုင်ငံရေးခိုလှုံလိုသူများသည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် တရားဝင် ဒုက္ခသည်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံရန် နည်းလမ်းမရှိလျှင် ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ် ဒုက္ခသည်စခန်း(၉)ခုတွင် ယာယီနေထိုင်ခွင့် ရှိကြသည်။ မည်သို့ဆိုစေ ၎င်းတို့သည် ဒုက္ခသည်စခန်း အပြင်သို့ထွက်လျှင် တရားမဝင် နယ်မြေကျူးကျော်လာသူအဖြစ် ထိုင်းအစိုးရမှ ဖမ်းဆီးထောင်ချပြီး မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့ခွင့်ရှိသည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် နေထိုင်သော ဒုက္ခသည်များအတွက် ရိက္ခာမလုံလောက်ခြင်း၊ ကန့်သတ်နယ်မြေအတွင်း ကြာမြင့်စွာနေထိုင်ရခြင်းနှင့် အရက်သေစာ အလွန်အကျွံသုံးဆွဲခြင်း တို့ကြောင့် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှုန်း မြင့်မားသည်ဟု ယူဆရသည်။ မုဒိန်းကျင့်ခြင်း လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် လူကုန်ကူးခြင်းတို့သည်လည်း အရေးကြီးသောပြဿနာ များဖြစ်ကြောင်း လူမှုဝန်ဆောင်ရေးရာ အဖွဲ့များက မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

(၂) အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့များ၏ ဖော်ပြချက်အရ ဒုက္ခသည်စခန်းများ၏ ပြင်ပတွင်လည်း အထက်ပါ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်ခြင်း၊ မုဒိန်းကျင့်ခံရခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနိုင်ကျင့်ခြင်းနှင့် လူကုန်ကူးခြင်းတို့သည် လူဦးရေအတွင်း သိသာသော ပြဿနာများဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ သို့သော် အထက်ပါ အကြမ်းဖက်အနိုင်ကျင့်မှုများကို သက်ဆိုင်ရာသို့ တိုင်ကြားခြင်း အလွန်နည်းပါးသည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့၏ တရားမဝင် နိုင်ငံကျူးကျော်မှု ပေါ်လွင်မှုကို စိုးရိမ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့သို့ဖြစ်လျှင် ၎င်းတို့အတွက် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံရခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်ခြင်း အန္တရာယ်များ ရှိနိုင်ပါသည်။

(၃) စားဝတ်နေရေးအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အရေး နည်းပါး၍ ၎င်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ယာယီနေထိုင်ခွင့်သာရှိ၍ အထောက်အထားလက်မှတ်မဲ့ ရွှေ့ပြောင်းလာသူများသည် အလုပ်ရှင်ကင်း၊ ထိုင်းအရာရှိများမှာ၎င်း၊ ရပ်ကွက်အတွင်းမှာ အခြားသူများမှာ၎င်း လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်းအတွက် အကာအကွယ် မဲ့ဖြစ်တတ်ကြသည်။

(၄) ပဋိပက္ခကြောင့်ဖြစ်လာသော အကြမ်းဖက်မှုများကို ပိုပြီးအာရုံစိုက်သောခေတ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် လက်နက်ကိုင် အတိုက်အခံများကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရင်း ဖြစ်စေဒုက္ခသည်စခန်းများ၊ ရွာပုန်းရွာရှောင်များတွင်ဖြစ်စေ ယောက်ျားမိန်းမနှင့် ကလေး သူငယ်တို့အားလုံး ခံရနိုင်သော လိင်ကိစ္စဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် တွဲဆက် နေသော သဘောတရားကို စတင်နားလည် လာရပါသည်။ တစ်ဦးချင်း မုဒိန်းမှုများ၊ အများနှင့်တစ်ယောက် မုဒိန်းမှုများ၊ လိင်ကိစ္စဆိုင်ရာညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ လိင်ကိစ္စဆိုင်ရာ ကျွန်ုပ်တို့များသည် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများဖြစ်တိုင်းတွေ့ရပါသည်။ ဤအမှုများကို ကျူးလွန်သောသူ အမျိုးမျိုးရှိသကဲ့သို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဤအဓမ္မမှုများကို ကျူးလွန်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ လက်နက်တိုက်ပွဲများကြောင့် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သူတို့ သည်လည်း မုဒိန်းမှု၊ လိင်ကိစ္စဆိုင်ရာမတရားမှု၊ သို့မဟုတ် လူကုန်ကူးရောင်းဝယ်မှု တို့ကို တနေရာမှတနေရာသို့ ကူးပြောင်းရင်းဖြစ်စေ၊ နယ်စပ်ဖြတ်ရင်းဖြစ်စေ၊ နေထိုင်စရာ ရှာရင်းဖြစ်စေ ခံရနိုင်ပါသည်။ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်အပြီးတွင် ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် ဖြစ်စေ၊ ရပ်ကွက်တွင်း၌ ဖြစ်စေ ဒုက္ခမုမလွတ်မြောက်ပဲ အန္တရာယ် ဆက်ရှိနေနိုင်ပါသည်။ မိမိအား ကာကွယ်ပေးနိုင်မည့်သူ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း၊ နိုင်ငံနယ်နိမိတ် ဖြတ်ကျော်ရွှေ့ပြောင်း၍ဖြစ်စေ၊ စားဝတ်နေရေး မလုံလောက်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟုယူဆရပါသည်။ အမှန်တွင်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင် ခြင်းကပင်လျှင် ဤသို့ ဒုက္ခများကို ပို၍ပင်ကြုံတွေ့လာနိုင်စရာအကြောင်းကို ဖန်တီးလာ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လိင်ကိစ္စဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများကို ပိုမိုဖြစ်အောင်နှင့် ပို၍ဆိုးရွားအောင် ဤရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှု အခြေ အနေအသစ်က ဖန်တီးပေးကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ၊မိသားစုဝတ္တရား၊ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဝတ္တရားများ လိင်မှုသတ်မှတ်ထားသည်များ ပျက်ပြယ်ပျောက်ကင်း တတ်ပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်ခြင်း၊ လုံခြုံရေးမရှိခြင်း၊ ဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်း နေထိုင်စရာ အတည်တကျမရှိခြင်းတို့ကြောင့် အထက်ပါ ဒုက္ခများပိုမိုဖြစ်လာရပါသည်။

ဒုက္ခသည်များဖြစ်စေ၊ ရွှေ့ပြောင်းလာသူများဖြစ်စေ လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုကို ခံရသည့်အခါတွင် ထိုသူတို့၏ လိုအပ်ချက်များသည် ရှုပ်ထွေးလောက်အောင် များပြားပြီး အရေးတကြီး တုန့်ပြန်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထက်ပါဒုက္ခမှာ လွတ်မြောက်လာသူများသည် ရုပ်ပိုင်းနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဒုက္ခဖိစီးမှု အမျိုးမျိုးကို အတိမ်အနက်ကွဲပြား၍ တစ်ဦးချင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း အများစုကြောင့် သော်လည်းကောင်း ကြုံတွေ့ခံစားရပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ ဤသို့ အခြေအနေ တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုးကြောင့် အဓမ္မခံရမှုကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရသော ဝန်းကျင်တွင်ထိုသူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို တုန့်ပြန်ဝန်ဆောင်မှု နည်းပါးကြောင်း သိရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးမှ ထွက်ပြေးလာသူများအတွက် ချက်ချင်း ခိုလှုံမှုပေးနိုင်မည့် ဝန်ဆောင်မှုကို သိနိုင်ရန်မှာ ပိုအရေးကြီးပါသည်။ ဤသို့ လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုမှ ထွက်ပြေးခိုလှုံသူများအတွင်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခိုလှုံခွင့်ပေးသောသူများသည် ၎င်းတို့အရေး တကြီးလိုအပ်သော အခြားဝန်ဆောင်မှုများ မည်သို့ရနိုင်မည်ကို ညွှန်ပြကူညီနိုင်ရလိမ့်မည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ခိုလှုံမှုပေးသော အစီအစဉ်များအကြောင်း သုတေသနပြုခြင်းကို အခြေပြုထားသော အချက်အလက်မျိုး အင်မတန်ရှားပါးပါသည်။ ရှိရင်းစွဲအနေအထား ခိုလှုံရာ စခန်း၏ ပုံစံများ၊ ခိုလှုံသူများ၏လိုအပ်ချက်၊ခိုလှုံရာစခန်း ဝန်ထမ်းများ၏ လိုအပ်ချက်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် ကျော်လွှားရန်အတွက် နည်းဗျူဟာများ အချက်အလက်များကို တိကျစွာရရှိရန်လိုပါသည်။ သို့မှသာ ဤခိုလှုံရာ စခန်းများအတွက် စခန်းနှင့်ဆိုင်သော ပေါ်လစီနှင့်အစီအစဉ်ကို၎င်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို၎င်း သတ်မှတ်ပေးသော နိုင်ငံတကာဆင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်နှင့် ရပ်ကွက်အဆင့်များအတွက် လိုအပ်ချက်များကို တင်ပြ အကြံပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဤစာတမ်း၏သုတေသနပြုရည်ရွယ်ချက်နဦးတည်ချက်များ

လူ့အခွင့်အရေးစင်တာသည် ၎င်း၏ လိင်မှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု အစီအစဉ်များအရ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ဤသုတေသနအတွက် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုပြုခဲ့ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလာသူများ အကြား ပြည်တွင်းစစ်ပဋိပက္ခများကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံကူး ရွှေ့ပြောင်းလာသူများ၊ ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်း၌ အိုးအိမ်စွန့်ခွာပြောင်းရွှေ့သူများအနက် လိင်မှုရေးရာနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုကြောင့် အကြမ်းဖက်မှုများမှ ထွက်ပြေးလာသူများအတွက် အရေးပေါ်ရှောင်တခင် ခိုလှုံရာစခန်းများ၏ အနေအထားကို သိရှိနားလည်ရန်နှင့် သာ၍ကောင်းအောင် မွမ်းမံနိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ ခိုလှုံရာစခန်းဟု ဆိုရာတွင် သမရိုးကျစခန်းများ၊ ရပ်ကွက်တွင်း လူနေအိမ်များ၌ နေထိုင်စေခြင်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းပိုင် ခိုလှုံရာစခန်းများ အားလုံးကိုဆိုလိုသည်။ ။

ရည်ရွယ်ချက်မှာ သက်သေအထောက်အထားကို အခြေပြုသော သုတေသနကိုအခြေ ပြုသော လေ့လာချက်မှ ရရှိသော အချက်အလက်များအားဖြင့် သင့်တော်သော ခိုလှုံရာစခန်းပုံစံ များ၊ ဦးစားပေးသင့်သည့် လိုအပ်ချက်များနှင့် အောင်မြင်နိုင်သော ကျင့်စဉ် လုပ်ထုံးလုပ် နည်းများကို ငွေကြေးထောက်ပံ့သူများ၊ ပေါ်လစီချသူများနှင့် နိုင်ငံတကာမှ၎င်း ရပ်ရွာများ၌၎င်း အရေးပါသူများကို အသိပေးနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

(၅) ဤသုတေသန၏ အဓိကလုပ်ဆောင်ချက် (၃)ခုမှာ။ -

- ၁ ။ ဒုက္ခသည်များ ပြည်တွင်း၌ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရသူများနှင့် နယ်နိမိတ်ဖြတ်ကျော် တိမ်းရှောင်သူများအကြား လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုကြောင့် အကြမ်းဖက်

ခံရသူများအတွက် ရှိနေသော ခိုလှုံရေးစခန်း ပုံစံအမျိုးမျိုးကို မှတ်သားဖော်ပြနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ။

၂။ ခိုလှုံရာစခန်းကို မှီခိုနေထိုင်ရသူများနှင့် ဤစခန်းဝန်ထမ်းများ ကြိုတွေ့ရသော အခက်အခဲများကို ဖော်ထုတ်၍ ၎င်းတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်မည့် နည်းစနစ်များကို လေ့လာသုံးသပ်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

၃။ အထူးသဖြင့် လျစ်လျူရှုခံရတတ်သော ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင် လွတ်မြောက်လာသော ယောက်ျားများ၊ အသက်မပြည့် လိင်မူဆိုင်ရာ အနိုင်ကျင့်ခံရသူများ၊ လိင်မူဆိုင်ရာကြေးစားများနှင့် မသန်မစွမ်းသူများအတွက် ကယ်ဆယ်ကာကွယ်ရေးလိုအပ်ချက်များနှင့် ရှိနေသော ဝန်ဆောင်မှုများကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။

သုတေသနပြုရာ၌ ကိုလံဘီယာနိုင်ငံ၊ ဟေတီနိုင်ငံ၊ ကင်ညာနိုင်ငံ နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ အသီးသီးတွင် အထက်ပါရည်ရွယ်ချက်များအတိုင်း တပြေးညီ ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသည် များ၊ နိုင်ငံရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများနှင့် ပြည်တွင်း အဓမ္မပြောင်းရွှေ့ခံရသူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသော အစီအစဉ်များ၊ ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်းရှိ အစီအစဉ်များကို အဓိကထား သုတေသနပြု၍ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများကိုလည်း လေ့လာပြီး၊ အခြားကာကွယ် မှုအစီအစဉ်များနှင့် မြို့ပြအနေအထားတွင် စတင်နိုင်မည့် အစီအစဉ်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို နိုင်ငံလေးနိုင်ငံအတွက် အစီရင်ခံစာတစ်ခုစီနှင့် ၎င်းတို့အကြား ခိုလှုံရေးစခန်းသုံးသပ်သော အစီရင်ခံစာတစ်ခုအဖြစ် ဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းတွေ့ရှိချက်များမှ အထက်ပါ ဒုက္ခသည်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းသူများအတွက် အကြံပြုချက်များကို UNHCR နှင့် အကျိုးဆိုင်သူများ အတွက်တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

လေ့လာသုံးသပ်ချက်နည်းစနစ် (Project Methods)

လူ့အခွင့်ရေးစင်တာသည် စာတမ်းကိုပြုစုရာတွင် အခြားပြုစုထားသော အဆင်ပြေစွာ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အင်ဂျီအို(NGO)များမှ ထုတ်ပြန်သောစာရွက်စာတမ်းများ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ခိုလှုံရာစခန်း ဝန်ဆောင်မှုများဆိုင်ရာ မူရင်းသုတေသနစာတမ်းများနှင့် ထိုဒေသတွင် ရှောင်ပြေးနေထိုင်ရသော မြန်မာနိုင်ငံမှ လူမျိုးစုများနှင့် အခြားသူများက၊ လိင်မူကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများကို မည်သို့မည်ပုံ တုန့်ပြန်သည်ကို ပြန်လည်စိစစ်ပါသည်။ ဤသို့စိစစ်ခြင်းအားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာဒုက္ခသည်များနှင့် နိုင်ငံ ကျော်ဖြတ်တိမ်းရှောင်သူများတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော လိင်ခွဲခြားမှုကို အခြေခံသော အကြမ်းဖက် မှုများနှင့် ၎င်းတို့ကိုကာကွယ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ၊ သက်ဆိုင်သော အသင်းအဖွဲ့များနှင့် ၎င်းတို့ကို အကျိုးဆိုင်သူများနှင့် အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည့် ယန္တရားများကို ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်လနှင့် ဇူလိုင်လများတွင် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုကို ခုနှစ်ပတ်ခန့်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာဒုက္ခသည်များနှင့် နယ်မြေရွှေ့ပြောင်းသူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော ခိုလှုံရာစခန်း ၁၅ ခုအနက် ၆ ခုမှ ခိုလှုံသူများနှင့် ဝန်ထမ်း ၂၇ ဦးတို့အား မေးမြန်းတွေ့ဆုံခြင်းဖြင့် ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဘန်းမိုင်နားဆွယ်၊ မယ်လမလွမ်း၊ အုန်းဖြန်စခန်း၊ မဲစောက်ချင်းမိုင်၊ တာကခရိုင်နှင့် ဘန်ကောက်ရှိ ခိုလှုံရာစခန်းများကို သွားရောက်ခဲ့သည်။ လူတွေ့မေးမြန်းချက်များကို တိပ်ခွေနှင့် ဖမ်းယူခဲ့ပြီး ဘာသာပြန်၍ (qualitative data analysis software) သက်မှတ်ချက်ဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဤသို့စိစစ်ခြင်းအားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာဒုက္ခသည်များနှင့် နိုင်ငံဖြတ်ကျော် တိမ်းရှောင်သူများ အတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်နေသော လိင်ခွဲခြားမှုကိုအခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ၎င်းတို့ကိုကာကွယ်နိုင်သောနည်းလမ်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များနှင့် အကာအကွယ်ပေးနိုင်သော ယန္တရားများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။

လူ့အခွင့်ရေးစင်တာသည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာဒုက္ခသည်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများကို ကာကွယ်ပေး၍ ဝန်ဆောင်မှုပြုသော အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များ၊ စီဘီအို ၊ အင်ဂျီအိုအဖွဲ့များနှင့်ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့များမှ အဓိကကျသူလူ (၃၁)ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဤတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများဖြင့် ဒေသန္တရနှင့် အကျိုးပြုအချက်အလက်များ ရရှိရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဤလေ့လာသုံးသပ်ချက်၏ အားနည်းချက်မှာ လူဦးရေကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း မပြုလုပ်နိုင်သော အချက်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ဒုက္ခသည်စခန်းတွင် နေထိုင်သူအများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့ဘဲ ခိုလှုံစခန်းတွင်ခိုလှုံသူနှင့် ဝန်ထမ်းများကို တွေ့ဆုံရာတွင်လည်း ခိုလှုံရာစခန်းအုပ်ချုပ်သူ (ဒါရိုက်တာ)များမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

တွေ့ရှိချက်များ

ခိုလှုံရာစခန်းများ ပုံစံအမျိုးမျိုး

လူ့အခွင့်အရေးစင်တာမှ သုတေသီများသည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင်ရှိ လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုကြောင့် အကြမ်းဖက်မှုမှ လွတ်မြောက်လာသော မြန်မာနိုင်ငံသားများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ခိုလှုံရာစခန်းသုံးမျိုးမှ ဝန်ထမ်းများနှင့် ခိုလှုံသူများက တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ကြပါသည်။

- ဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်းမှ ခိုလှုံစခန်းများနှင့် ဘန်းမိုင်နားဆွယ်တွင်နှစ်ခု မယ်လမလွမ်းတွင် တစ်ခုနှင့် အုန်းဖြန်စခန်း တစ်ခုတို့ ဖြစ်သည်။

- နယ်မြေခြား ရွှေ့ပြောင်းသူများအတွက် ခိုလှုံရာစခန်းများ မဲဆောက်တွင်(၇) ခု ချင်းမိုင်တွင်(၁)ခု တို့ဖြစ်သည်။
- ထိုင်းအစိုးရ အသိအမှတ်ပြု ခိုလှုံရာစခန်း တာကဲခရိုင်တွင်တခုနှင့် ဘန်ကောက်တွင် ၂ခုတို့ ဖြစ်သည်။

သုတေသနပြုသော ခိုလှုံရာစခန်းအားလုံးသည် သမရိုးကျပုံစံ အုပ်ချုပ်သောအခန်းများ ဖြစ်သည်။

(၆) လူ့အခွင့်အရေးစင်တာမှ သုတေသီများသည် ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်းရှိ ခိုလှုံရာစခန်းသုံးခုမှ ဝန်ထမ်းများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ဘန်းမိုင်နားဆွယ်နှင့် မယ်လမလွမ်းမှ ခိုလှုံရာစခန်း နှစ်ခုသည် စီဘီအိုတစ်ခု အင်ဂျီအို တစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ခိုလှုံရာစခန်း မျိုး ဖြစ်သည်။ မယ်လမလွမ်းနှင့် အုန်းဖြန်ဒုက္ခသည်စခန်းမှ ခိုလှုံရာစခန်းများသည် စီဘီအို အုပ်ချုပ်သော စခန်းဖြစ်လျက် တစ်ခုမှာမူဆလင်လူမျိုးစု၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် ပြင်ဆင်အုပ်ချုပ်သောစခန်းဖြစ်ပါသည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်းရှိ ခိုလှုံရာစခန်းများအားလုံးသည် ဝါးအိမ်များဖြစ်ပြီး ဝါးခြံစည်းရိုးများ ခတ်ထားပါသည်။ ဤစခန်းများတွင် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း၊ တစ်ဦးချင်း ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း၊ ဆေးပေးခန်းများသို့၎င်း တရားရုံးများသို့၎င်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အပန်းဖြေလုပ်ငန်းများ သင်ကြားပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပေးပါသည်။

လူ့အခွင့်အရေးစင်တာမှ သုတေသီများသည် ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအတွက် ဖွင့်လှစ် ထားသော မြန်မာစီဘီအို (၇) ခုနှင့် ထိုင်းအင်ဂျီအိုမှအုပ်ချုပ်သော အမျိုးသမီးနှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်သည့် ယာယီအရေးပေါ်ခိုလှုံမှု စခန်းတစ်ခုကိုလေ့လာခဲ့သည်။ ဤစခန်း အစီအစဉ်များသည် မဲဆောက်နှင့်ချင်းမိုင်တွင်ရှိပြီး အချို့မှာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များအတွက် နေထိုင်စားသောက်ရန် အခန်းသာစဉ်ပေးနိုင်ပြီး အချို့မှာ လိင်မှုကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလာသူများအတွက် လိုအပ်သောအခြား ဝန်ဆောင်မှုများကိုပါ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြသည်။

သုတေသီများ သွားရောက်လေ့လာသည့် စခန်းများတွင် ထိုင်းအစိုးရအသိအမှတ်ပြု ခိုလှုံ ရာစခန်းများအနက် ဘန်ကောက်မြို့ရှိ အကြီးဆုံးပုဂ္ဂလိကပိုင် စခန်းနှင့် ထိုင်းလူမျိုးမဟုတ်သော လိင်မှုကိစ္စ အမေ့ပြုခြင်းနှင့် လူကုန်ကူးခြင်းမှ လွတ်မြောက်လာသူများအတွက် ဖွင့်လှစ် ထားသော တစ်ခုတည်းသော တပ်ခရိုင်ရှိ အစိုးရပိုင် ခိုလှုံရာစခန်းတို့ပါဝင်ပါသည်။ တပ်ခရိုင်စခန်းသည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြသော လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်သည့် မဲဆောက်နှင့် လည်းနီးစပ်နေသည်။ ဤသို့သော အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ခိုလှုံရာစခန်းများသည် လူဦးရေ ၅၀မှ ၁၅၀အထိကို ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သော ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သလို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှ

အတွက်လည်း သင်တန်းများပို့ချနိုင်ပြီး အခြားသောဒုက္ခသည်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူ လူဦးရေမှ ခိုလှုံစခန်းများထက် သိသိသာသာ ကြီးမားလာခဲ့ပါသည်။

အခက်အခဲများနှင့် ကျော်လွှားရန်နည်းစနစ်များ

ခိုလှုံစခန်း ဝန်ထမ်းများသည် မရှိသည့်ကြားမှ၎င်း လုံခြုံရေးအားနည်းမှုကြားမှ၎င်း ခိုလှုံ သူများအတွက် အရေးကြီးသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဝီရိယနှင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုရှိပြီး လုပ်ငန်းကို ကြိုးစား၍ လုပ်ကိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။

ဝန်ဆောင်မှုပေးသူအများစုမှ မြန်မာစိတ်အိုမှုဖြစ်ပြီး၊ ခိုလှုံစခန်း ဆက်လက်ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် အတွက် ရှိသမျှငွေအင်အား၊ လူအင်အားတို့ဖြင့် ကြိုးစားအချိန်ပေး လုပ်အားပေးခြင်းနှင့် ဝင်ငွေဖန်တီးနိုင်သော လုပ်ငန်းများဖြင့် အစဉ်ကျိုးစားလျက်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ခိုလှုံစခန်းဝန်ထမ်းများနှင့် ခိုလှုံသူများက ၎င်းတို့အခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်သော အရေးကြီးသည့် လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ၎င်းအခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်အောင် တီထွင်ကြံဆကာ၊ နည်းစနစ်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

အခက်အခဲများကျော်လွှားရန်နည်းစနစ်များ

အောက်ပါအခက်အခဲများနှင့် ၎င်းတို့အားကျော်လွှားနိုင်မည့် နည်းစနစ်များသည် ဒုက္ခသည် စခန်းတွင်း၌၎င်း၊ ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအကြားတွင်၎င်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁) လုံခြုံရေး

ခိုနားရာစခန်းဝန်ထမ်းများသည် စခန်းတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ အပြင်ထွက်သောအခါ၌ဖြစ်စေ ခြိမ်းခြောက်ခံရမှု၊ အန္တရာယ်များကို ကြုံတွေ့ရသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ လုံခြုံရေးအတွက် စိတ်ပူပန်ကြောင်း တင်ပြလာပါသည်။ ခိုနားရာစခန်းများ လုံခြုံမှုမရှိခြင်း အကြောင်းမှာ ရန်လိုတိုက်ခိုက်သူများက ခိုနားရာစခန်းအတွင်းသို့ လက်နက်သယ်ဆောင် ဝင်ရောက် လာခြင်း၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းများပစ်ပေါက်ခြင်း၊ ခြံစည်းရိုးကိုခြေထောက်ဖြင့် ကန်ခြင်းဖြင့် ပြိုပျက် စေခြင်းတို့ဖြစ်ပြီး၊ ဝန်ထမ်းများ၏နေအိမ်များသို့ သွားရောက်ခြိမ်းခြောက်ခြင်း တို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ကြသည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်းရှိ ခိုနားရာစခန်းများတွင်တွေ့ရသော အခက်အခဲမှာ ၎င်းတည်ရှိရာ နေရာကို အများသူငါသိရှိနေခြင်း၊ စခန်းလုံခြုံရေးအတွက် လိုအပ်သော သင်တန်းနှင့် အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများမလုံလောက်ခြင်း၊ စခန်းတည်ဆောက်ပုံနှင့် ခြံစည်းရိုးခတ်ပုံ တို့သည်ခိုင်ခန့်မှု မရှိခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် ခိုနားရာစခန်း အတွက်အချိန်ပြည့် လုံခြုံရေးခန့်ထားခြင်း၊ ခိုနားရာစခန်းကို ဒုက္ခသည်စခန်း ခေါင်းဆောင်များနှင့် နီးစပ်သောနေရာတွင် ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊

ဝါးခလောက်ကို သုံးခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဝါးနှင့်ပြုလုပ်သော ဝီစီကိုသုံး၍၎င်း၊ အရေးပေါ် အခြေအနေများတွင် အချက်ပြု၍ အန္တရာယ်ပြုလာသူများ ရောက်နေကြောင်း အသိပေး နိုင်သည်။ ။

မည်သည့် ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအတွက် ခိုနားရာစခန်းတွင်မှလုံခြုံရေး အစောင့်များ ခန့်ထားခြင်းမရှိသောကြောင့် ခိုနားရာစခန်း ဖွင့်လှစ်သူများက အထူးသဖြင့် ညအခါတွင် အန္တရာယ်ပေးသူများ၏ရန်ကို ကြောက်ရကြောင်းတင်ပြလာသည်။ ဝန်ထမ်းအများစုသည် အထောက်အထားမဲ့ ရွှေ့ပြောင်းလာသူများဖြစ်၍၎င်း၊ စခန်းဖွင့်လှစ်သော အဖွဲ့အစည်းက ပင်လျှင် အထောက်အထားမဲ့၍၎င်း၊ ရဲကိုဆက်သွယ်ရန် ဝန်လေးနေကြသည်။ အချို့ ရွှေ့ပြောင်းခိုနားသူများမှာမူ ယေဘုယျအားဖြင့် ခိုနားရာစခန်းများတွင် နေထိုင်ခွင့်ရသော ကြောင့် လုံခြုံစိတ်ချမှ ရှိကြသည်။ အကြောင်းမှာ ဝန်ထမ်းများ၏ နွေးထွေးမှုနှင့် မိသားစု စိတ်ဓာတ်ကြောင့်၎င်း၊ ထိုသူတို့အား အဓမ္မအနိုင်ကျင့်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏အထောက် အထား မဲ့မှုများကြောင့် ထိုင်းရဲများ၏ ဖမ်းဆီးနှောက်ယှက်မှုမှ ကာကွယ်ပေးသောကြောင့်၎င်း ဖြစ်သည်။

(၂) ပတ်ဝန်းကျင်အမြင်နှင့် လူမှုဆက်ဆံရေး

ပတ်ဝန်းကျင်မှထိုသို့ တိမ်းရှောင်ခိုလှုံလာသူများကို (မကောင်းသောသူများ) ဟုသတ်မှတ် သမုတ်ခေါ်ဆို၍၎င်း၊ ရပ်ကွက်လူကြီးများကိုအာခံ၍ အခြားအကူအညီများ ရသည်ဟု အပစ်တင်ခံရ၍၎င်း၊ ထိုခိုနားရာစခန်းများက မိသားစုတကွဲတပြားဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်သည်ဟု အထင်အမြင် လွဲမှားသောကြောင့်၎င်း အဓမ္မမှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက် လာသူများသည် ခိုနားရာစခန်းများသို့ လာရောက် အကူအညီယူရန် ဝန်လေးတတ်ကြသည်။

မယ်လမလွမ်းနှင့် ဘန်းမိုင်နားဆွယ် စခန်းနှစ်ခုစလုံးတွင် ခိုနားရာစခန်း ဝန်ထမ်းများ၏ ကဏ္ဍကို၎င်း၊ စခန်း၏ရည်ရွယ်ချက်များကို၎င်း၊ မသိမနားလည်သောကြောင့် ခိုနားရာစခန်း အကူအညီရယူသုံးစွဲမှုအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်လျက် ခိုနားရာစခန်းတွင် ခိုနားသူများကို မကောင်းမြင်ခြင်းတို့သည် ဝန်ထမ်းများ၏ လုံခြုံရေးအတွက် ပိုမိုစိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်စေပါသည်။ ထိုစခန်းနှစ်ခုစလုံးတွင် လိင်မုက်စွနှင့် လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ အခြေပြုသော အကြမ်းဖက် မှုများအကြောင်းကို ရပ်ကွက်အသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ခေါင်းဆောင်များက အပြည့်အဝ နားလည် ခြင်းမရှိကြပါ။ ခိုလှုံရာစခန်း ဖွင့်လှစ်သူများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည်၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပညာပေးသင်တန်းများပို့ချလင့်ကစား၊ ၎င်းတို့သည် ပြင်းထန်သောအမှုများမှအပ တေရုံတန်ရုံ အဖြစ်မျိုးများကို လျှစ်လျူရှုတတ်ကြသည်။ ဘန်းမိုင်နားဆွယ် ဒုက္ခသည်စခန်းခေါင်းဆောင်များက အမျိုးသမီးစောင့်ရှောက်ရေးစခန်း များကို၎င်း၊ ခိုနားရာစခန်းများကို၎င်း၊ အမီပြုသည့်အပေါ်တွင် လက်ခံမှုအတိုင်းအတာ နည်းပါမှုနှင့် အားမပေးမှုအပေါ်မူတည်၍ စိုးရိမ်စရာဖြစ်ကြောင်းသိရပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စခန်းခေါင်းဆောင်များသည် ခိုလှုံရာစခန်းနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများသည်

အစွန်းထွက် နောက်ဆုံးအဆင့်ဟု သတ်မှတ်သောကြောင့် တော်ရုံတန်ရုံ အကြောင်းကြောင့် အကူအညီယူရန်အတွက် ခက်ခဲဝန်လေးကြောင်းနှင့် အဟန့်အတား ဖြစ်စေကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းခေါင်းဆောင်များသည် အထက်ပါ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို နားလည် လက်ခံသဘောတူလျက် ဤလိင်မှုကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကြောင့် အကြမ်းဖက်မှုကို သဘောပေါက်ကာ ဒုက္ခသည်စခန်း၏ ယန္တရားတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ပါက ထိုခိုလှုံရာ စခန်းများသည် ထိရောက်အောင်မြင်ကြောင်း သိရပါသည်။ ထိုကြောင့်အထူးသဖြင့် ဒုက္ခသည် စခန်းကော်မတီ၊ ဇုံနှင့်ရပ်ကွက်ခေါင်းဆောင်နှင့် လုံခြုံရေး၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များနှင့် ရပ်ကွက် သူရပ်ကွက်သားများ ပါဝင်သော ရပ်ကွက်အဆင့်ဆင့်တွင် အစီအစဉ်သင်တန်းများ ပြုလုပ် ခြင်းသည် ထိုသူတို့၏ ပါဝင်မှုနှင့် လက်ခံနားလည်မှုကို တိုးမြှင့်စေသည်။ ထိုကြောင့် ဤ ခိုလှုံရာစခန်းများအပေါ်တွင် အမြင်ကြည်လင်မှန်ကန်စေရန်မှာ ဒုက္ခသည်စခန်းခေါင်းဆောင် များ၊ လုံခြုံရေးတာဝန်ရှိသူများ၊ လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ သက်ဆိုင်သူ များကို ခိုလှုံရာစခန်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်လာနိုင်ရန် အတွက် ဒုက္ခသည်စခန်းခေါင်းဆောင်များအတွက် သင်တန်းပေးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီအို နှင့် စီဘီအိုအဖွဲ့များ လက်တွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သူများအကြား ကွန်ယက်များ ဖန်တီးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၃) ခိုလှုံရေးစခန်းတာဝန်ခံများ၏ စိတ်ဖိစီးမှု

ခိုလှုံရေးစခန်း တာဝန်ခံတို့သည် ဤအကြမ်းဖက်ဒုက္ခသည်တို့ပေါ် တာဝန်ယူရာ တွင်ဖြစ်လာသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ခံစားချက်ပိုင်းဆိုင်ရာ စိတ်ဝန်ထုပ်များကိုတင်ပြ ခဲ့ကြသည်။ မိမိနေထိုင်သော ရပ်ကွက်အတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ ဒုက္ခဒဏ်များကို သိမင်ရပြီး အမြဲတမ်းဝမ်းနည်းနေမှုများ၊ စိုးရိမ်မှုများနှင့် စိတ်ဖိစီးမှုဒဏ်များဖြစ်လာရပါသည်။ နေ့တိုင်း ဆိုသလိုလည်းပဲ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာလုံခြုံရေး၊ အလုပ်ဝန်လေးမှုများနှင့် အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းနှင့် ရိက္ခာမစုံလင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လာသော စိတ်ဖိစီးမှုဒဏ်များကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

ခိုလှုံရေးစခန်း ဝန်ထမ်းများကို အားပေးနှစ်သိမ့်မှု၊ အစီအစဉ်ဗျူဟာများမှာ အလုပ်နှင့် ပတ်သက်သော စိတ်ဖိစီးမှုဒဏ်များကို ဆွေးနွေးသုံးသပ်ခြင်း၊ ဝန်ထမ်းများအတူတူ အလုပ် မဟုတ်သောအရာများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း၊ တရားထိုင်ခြင်းနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို တစ်ဦးချင်းသီးသန့် ထမ်းဆောင်ခြင်းထက် ခိုလှုံသူများနှင့်အတူ ဝိုင်းဝန်းပူးတွဲ ထမ်းဆောင်ရ ခြင်းဟု မြင်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ခိုလှုံရေးစခန်း ဝန်ထမ်းများအတွက် သင်တန်းများ၊ နှစ်စဉ် အပန်းဖြေခရီးထွက်ခြင်းများနှင့် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားအားကစားနှင့် စိတ်အပန်းဖြေစရာများကို အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ ၎င်းတို့၏ စိတ်ကျန်းမာရေးအတွက် ပြုလုပ်ပေးသည်ကို နှစ်သက် ကြောင်းပြောကြားပါသည်။

(၄) ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်းနှင့် စိတ်ဒဏ်ရာအမာရွတ်

ပတ်ဝန်းကျင်သည် ခိုလှုံရာစခန်း၏လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်လျှင် မကောင်းမြင်လျက် ၎င်းအမြင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော စိတ်ဒဏ်ရာအမာရွတ်များရှိနေကြောင်း စခန်းဝန်ထမ်းများကို ပြောကြားပါသည်။ လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သူများအား ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်းအတွက် ခိုလှုံရာစခန်း ဝန်ထမ်းများအား အပြစ်တင် တတ်ကြသည်။ လင်မယားကွဲအောင် လုပ်ဆောင်သည်ဟု အပြစ်ယူသောကြောင့် ဝန်ထမ်း များ၏ လုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်စရာဖြစ်သည်။

(၅) စခန်းအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူများ၏ အခန်းဏှာ

စိတ်ဒဏ်ရာနှင့် အင်ဂျီအိုမှဝန်ထမ်းများနှင့်၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများက ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူ များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းတို့အတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်စေရန် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ထိုသူတို့၏ လိုလားချက်ဆန္ဒနှင့်အကြံကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြု။ ဝန်ထမ်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အကောင်းဆုံး သဘောတရားများကို အခြေခံလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။ ဥပမာ - ခိုလှုံသူများ၏ စခန်းဝင်ထွက်ရန်အချိန်ကို ဝန်ထမ်းများမှသတ်မှတ်၍ အချို့နေရာ များတွင် အပြင်ထွက်ခွင့်ကိုပါ လုံးဝပိတ်ပင်ထားတတ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဝန်ထမ်းများသည် ခိုလှုံသူ၏အမှုမှာ၊ ထိုင်းအစိုးရသို့မဟုတ် ဒုက္ခသည်စခန်း၏ ဥပဒေရေးရာအဖွဲ့မှ လက်ခံပြီး ခွင့်ပြုချက်မကျမချင်း (သို့) အိမ်ပြန်ရန်နှင့် အကြမ်းမဖက်ခြင်းအတွက် အာမခံနိုင်ခြင်း မရှိမချင်း ပြင်ပသို့ လုံးဝထွက်ခွင့်မပေးဟု တင်ပြပါသည်။

(၆) ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း

ယခုအခါ ခိုလှုံရာစခန်းများ၏ အရည်အသွေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအတိုင်းအတာသည်၊ အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပြုသော မြန်မာဦးဆောင် စိတ်ဒဏ်ရာများတွင် ငွေကြေးနှင့် အခြားပံ့ပိုးမှုနည်းပါးမှုကြောင့် ကျဆင်းလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲပေါ်တွင်လည်း အခြေခံကျလျက် နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှု လျော့နည်းလာသည့်အလျောက် ခိုလှုံရာစခန်းများတွင် ဝန်ထမ်းလျော့ချ၍ လုံခြုံမှုပေးနိုင်စွမ်း ကျဆင်းလာသည်။ စိတ်ဒဏ်ရာများစုမှာ ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုကိုလျော့ချ၍ အချို့သော ခိုလှုံရာစခန်းများကို အပြီးအပိုင်ပိတ်ချလိုက်ကြသည်။ အခြားသော အခက်အခဲမှာ ငွေကြေးထောက်ပံ့သူ၏ စည်းမျဉ်းများသည် ခိုလှုံသူ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိသည့်အပြင် လိုအပ်သလိုဝန်ဆောင်မှုကို ပြောင်းလဲခွင့် မရှိခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ပိုဆိုးသည်မှာ ခိုလှုံရာစခန်း၏ တည်ဆောက်ခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များသည် ထောက်ပံ့ကြေး ပေါ်တွင် တည်ရှိလျက် အစဉ်ပြောင်းလဲနေခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ခိုလှုံရာစခန်းများ ဆက်လက်တည်တံ့နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် စိတ်ဒဏ်ရာများသည် ဝင်ငွေဖန်တီးရေးအတွက် အပ်ချုပ်ထည်များကို ပြုလုပ်ရောင်းချခြင်း၊

အသက်မွေးမှုအတွက် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူခြင်းနှင့် စခန်း၌စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်လာကြသည်။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်းတခုသည် ၎င်းဦးစီးသော ခိုလှုံရာစခန်းကို အဖွဲ့ဝင်များ ၏ လစဉ်ကြေးဖြင့် ပံ့ပိုးကြောင်း သိရှိရသည်။

(၇) ထိုင်းအစိုးရ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများ သို့သွားရောက်ခိုလှုံခွင့်

ရွှေ့ပြောင်းလာသူတို့သည် ထိုင်းအစိုးရပိုင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများသို့၊ ဘာသာစကား အခက်အခဲကြောင့်၎င်း၊ ဖမ်းဆီးခံရပြီး မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့မည်ကို ကြောက်သောကြောင့်၎င်း၊ ထိုင်းအစိုးရပိုင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများသည် စည်းကမ်းတင်းကြပ်လွန်းသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆ၍၎င်း၊ သွားရန်ဝန်လေးကြောင်း ခိုလှုံရာစခန်းဝန်ထမ်းများက တင်ပြပါသည်။ တာကခရိုင်နှင့် ဘန်ကောက်မြို့ရှိ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရပိုင်ဖြစ်စေ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြု ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများမှ ဝန်ထမ်းများ၏ အဆိုအရ ၎င်းတို့ထံ လာရောက်ခိုလှုံသူများသည် တရားဝင်အထောက်အထား လက်မှတ်မရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာသို့ အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလာသူများမှ ခိုလှုံရန်လိုအပ်သူများကို ၎င်းတို့ထံသယ်ဆောင်ရန် တရားဝင် အခွင့်အရေးတောင်းရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားကြောင်း ပြောကြားသည်။ ဤသတ်မှတ်ချက်များကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းသူများအကြား ခိုလှုံရာလိုအပ်သူ အများစုမှာ ထိုင်းအစိုးရပိုင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများသို့ သွားရန်ဝန်လေးစရာ ဖြစ်ပါသည်။

အချို့ ခိုလှုံရာစခန်း ဝန်ထမ်းများကလည်း၊ ၎င်းတို့၏ စခန်းတွင်နေရာမရှိလျှင်ပင် ထိုအကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူများကို ထိုင်းအစိုးရပိုင် ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းများသို့ လွှဲပြောင်းလေ့မရှိကြောင်း ပြောပါသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုစခန်းများတွင် မြန်မာနိုင်ငံသားများကို လက်ခံလိုခြင်းမရှိသည့်အပြင် ကူညီပံ့ပိုးရန် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မှု မရှိ၍ဖြစ်သည်။ မည်သို့ဆိုစေ ထိုင်းအစိုးရပိုင်စခန်းမှ ဝန်ထမ်းများ၏ ပြောပြချက်အရ ၎င်းတို့၏ စခန်းများတွင် မြန်မာရွှေ့ပြောင်းသူများနှင့် ဒုက္ခသည်များကို ကူညီစောင့်ရှောက်ဖူးကြောင်းနှင့် ထိုသူတို့အတွက် ဝန်ဆောင်မှု တိုးမြှင့်ပေးရန် စိတ်ဝင်စားကြောင်း ပြောပါသည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းများနှင့် ထိုင်းအစိုးရပိုင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများအကြားတွင် လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ကွဲပြားဆက်ဆံရေးကို အခြေပြုသော အကြမ်းဖက်မှုမျိုးအတွက် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု နည်းပါးကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒုက္ခသည်စခန်း ပြင်ပထွက်ခွင့်ရရန် ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရာတွင် အဆင့်ဆင့်အခက်အခဲ များရှိ၍၎င်း၊ မယ်လ မလွမ်စခန်းတွင် လိုအပ်သူများကို ညွှန်းနိုင်ရန်အတွက် မယ်စရီးယန်း အနီး၌ သွားရေးလာရေးလွယ်ကူသော အစိုးရကယ်ဆယ်ရေးစခန်း မရှိသောအခက်အခဲ တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် တွေ့ရသောအခက်အခဲများနှင့် ၎င်းတို့ကို ကျော်လွှားရန် နည်းပြုဟာများ

အောက်ပါ အခက်အခဲများနှင့် ၎င်းတို့ကိုကျော်လွှားရန် ဖြစ်ပေါ်လာသောနည်းဥြူဟာများသည် ဒုက္ခသည်စခန်းများ၏ အနေအထားများမှ အဓိကပေါ်ပေါက်လာကြပါသည်။ ။

(ဝ) လျှို့ဝှက်ထားနိုင်မှုများ

အဓိကသတင်းပေးများနှင့် စခန်းဝန်ထမ်းများက ဒုက္ခသည်စခန်းနေလူများ၊ ခေါင်းဆောင်များနှင့် လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ကွဲပြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအကြားတွင် ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျှို့ဝှက်ရန် လိုအပ်ချက်များ၏ အကြောင်းရင်း၊ စည်းကမ်းနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို နားလည်ခြင်းအားနည်းကြောင်း ပြောကြားပါသည်။ ထို့ကြောင့် စခန်းများကိုအုပ်ချုပ်ရာတွင် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်နည်းတူ လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ကွဲပြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုအတွက် ဝန်ဆောင်တုန့်ပြန်ရန် အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်းရှိသူများသည် သတ်မှတ်ထားသော ဝန်းကျင်တွင် အတူတကွ နှစ်ရှည်လများ နေထိုင်သောအခါတွင် လျှို့ဝှက်ချက်ထားစရာများသည် စခန်းရှိလူများအတွက် အသစ်အဆန်းဖြစ်နေသောကြောင့် အမှုများ၏ လိုအပ်သော လျှို့ဝှက်မှုများ ပေါက်ကြားလွယ်ခြင်း၊ လျှို့ဝှက်မထားနိုင်ခြင်း အခက်အခဲတို့နှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။

ဘန်းမိုင်နားဆွယ်မှ အဖွဲ့အစည်းများအကြားတွင် လိုအပ်သောအချက်အလက်များ ဝေမျှရန်နှင့် အကြမ်းဖက်မှုမှ လွတ်မြောက်(ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်) လာသူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျှို့ဝှက်ထားရန် အကျိုးအကြောင်းတစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်သည့် သဘောတူညီထားသည့် အချက်အလက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားပါသည်။ သို့သော်ခိုလှုံရာစခန်းမှ ဝန်ထမ်းများသည် ဒုက္ခသည်စခန်း၏ အပိုင်းခေါင်းဆောင်များကို လွတ်မြောက်လာသူ၏ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်နှင့် အဖြစ်အပျက်များကို မည်၍မည်မျှ ဖော်ပြရမည်နှင့်ပတ်သက်၍ ခိုလှုံရာစခန်းအုပ်ချုပ်သူများနှင့် ဒုက္ခသည်စခန်းခေါင်းဆောင်များအကြား သဘောထား ကွဲလွဲသောကြောင့် အထက်ပါသဘောတူညီချက်ကို လက်တွေ့အသုံးချရန် အခက်အခဲများ ဖြစ်လာပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် မယ့်လမလွမ်းနှင့် အုန်းဖြန်တွင် ခိုလှုံစခန်းဝန်ထမ်းများက စခန်းတွင် လာရောက်ခိုလှုံသူများနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို တင်ပြကြောင်း ပြောကြားပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤစာတမ်းဆိုင်ရာ အဓိက သတင်းပေးများက ဤသို့သော ကာမနှင့် လိင်ကွဲပြားမှုပေါ်တွင် အခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့် အချက်အလက်ကို ဝေမျှနိုင်သည်ကို၎င်း၊ လွတ်မြောက်လာသူ၏ လျှို့ဝှက် မှုဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူခြင်းအဆင့်ဆင့်ကို၎င်း ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်နားလည်မှုမရှိကြောင်း တင်ပြလာပါသည်။ ထိုအပြင် ဤစာတမ်းဆိုင်ရာ အဓိကသတင်းပေးများက မယ့်လမလွမ်း၌ ဤအမှုမျိုးကို အကြောင်းကြားရန် အခွင့်အရေးနည်းပါးကြောင်းနှင့် လွတ်မြောက်လာသူ၏ အမှုကို ကိုင်တွယ်နိုင်သူနှင့် နည်းလမ်းနည်းပါးမှုကြောင့်၎င်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများသို့ တိုင်းကြားခြင်းနှင့် အကူအညီလိုသူများကို အညွှန်းပြုခြင်းများအတွက် အခက်အခဲများ ရှိကြောင်း တင်ပြလာပါသည်။

ကယ်ဆယ်ခံရသူ၏ အချက်အလက်များကို လျှို့ဝှက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင် သတ်မှတ်ထားသော စာရွက်ကိုဖြည့်ပြီး ခိုလှုံ့သူက လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့်ပြုစနစ်သည် ထိရောက်သော နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဘန်းမိုင်နားဆွယ်တွင် လွတ်မြောက်လာသူသည် ၎င်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုချင်းစီအတွက် သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုး စေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းရှိ ကယ်ဆယ်စခန်းများတွင် လွတ်မြောက်လာသူ တစ်ဦးစီ၏ အချက်အလက်များကို သော့ခတ်သိမ်းဆည်းကြောင်းလည်း တွေ့ရပါသည်။

(၂) လူနည်းစုအတွက် ခိုလှုံ့ရန်အခက်အခဲ

ဒုက္ခသည်စခန်း ခြောက်ခုလုံးတွင် မတူကွဲပြားသော တိုင်းရင်းသူဦးရေ တိုးပွားလာသော်လည်း ကရင်အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်း(KWO)ကသာလျှင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ထား ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း ဝန်ထမ်းများနှင့် သုတေသနအတွက် အဓိက သတင်းပေးများ၏ အပြောအရ ကရင်မဟုတ်သော အခြားသော တိုင်းရင်းသားများသည် ထိုဖွင့်လှစ်ထားသော ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများတွင် နေထိုင်ရန် အခက်အခဲရှိကြောင်း ကြားသိ ရသည်။ ၎င်းတို့အဆိုအရ ထိုစခန်းများသည် မူဆလင် (ထွက်ပြေးတိမ်ရှောင်) လွတ်မြောက် လာသူများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းမပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ မူဆလင်များ၏ စားရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများ ကန့်သတ်ချက် ရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အထူးသဖြင့် မယ်လစခန်းတွင် မူဆလင် အမျိုးသမီးများအတွက် သီးသန့်ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းများ လိုအပ်နေကြောင်း ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။

စံနမူနာကောင်းတစ်ခုအဖြစ် အုန်းဖြန်စခန်းတွင် ကရင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့ (KWO) ပံ့ပိုးမှုဖြင့် မူဆလင် အမျိုးသမီးအသင်းက မူဆလင်များအတွက် သင့်လျော်သော ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ထားကြောင်းတွေ့ရသည်။ KWOကယ်ဆယ်ရေး စခန်း၏ အုပ်ချုပ်မှု နည်းစနစ်များကို အခြေခံလျက် ဖွင့်ထားကြောင်းသိရသည်။ ၎င်းတို့၏မွမ်းမံ ပြင်ဆင်မှုတွင် ထိုမူဆလင်ထု၏ ဧည့်သည်တွေ့ဆုံမှုကို လိုက်လျောညီထွေ စည်းကမ်းချထားခြင်းနှင့် ဟာလာအသား စီမံပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

(၃) ထွက်ပြေးတိမ်ရှောင်ရန်နည်းလမ်း အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်း

ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း ဝန်ထမ်းများ၏အဆိုအရ အချို့သော ခိုလှုံ့သူများအတွက် လုံခြုံမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးတကြီးလိုအပ်ချက်များရှိသော်လည်း ၎င်းတို့အတွက် ကြားခံရွှေ့ပြောင်းရန် နေရာနှင့် အခြားသောလုံခြုံသည့်နေရာကို ပြောင်းရွှေ့ရန်နေရာနှင့် မလုံလောက် ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ခိုလှုံ့သူများသည် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းတွင် တရားဝင် သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်ထက် ရက်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ရကြောင်း သိရှိရသည်။ အကြောင်းမှာ စခန်းမှ ခိုလှုံ့သူတို့ကို အခြားစခန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခွင့်ပြုချက်ရရန် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ခက်ခဲကြန့်ကြာမှုများကြောင့် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကရင်နီစခန်း များတွင် ၎င်းတို့၏ ခိုလှုံ့သူများကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ ကရင်နီစခန်းတွင်

ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းနှစ်ခုသာရှိပြီး တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မလှမ်းမကမ်းတွင် ရှိနေသဖြင့် ပြောင်းရွှေ့လျှင်ပင် လွတ်မြောက်လာသူသည် လုံခြုံစိတ်ချမှ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ကရင်စခန်းသို့ မသွားလိုသောကြောင့်၎င်း ဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် လွတ်မြောက်လာသူ များကို ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းသည် ၎င်းတို့အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် နည်းဗျူဟာဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ လွတ်မြောက်လာသူသည် လုံခြုံစိတ်ချစွာနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ပြန်နေရန်မသင့်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားသော ဒုက္ခသည်များကိုသာလျှင် ဥပဒေ ဘောင်အတွင်း ပြန်လည်နေရာချထားနိုင်ပြီး တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ရေးသည်လည်း အချို့ဒုက္ခသည်စခန်း များတွင် ကြန့်ကြာနေတတ်သည်။

ခိုလှုံရာစခန်းမှ ဝန်ထမ်းများ၏ ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားခံခြင်းကြောင့်၎င်း၊ စခန်း၏ လုံခြုံရေးနှင့် စခန်းခေါင်းဆောင်များကြောင့်၎င်း၊ ခိုလှုံစခန်းတွင်း အပြောင်းအလဲများကာ ဝန်ထမ်းများကို အစဉ်သဖြင့် သင်တန်းပေးရလေ့ရှိသည်။ ခိုလှုံစခန်းများတွင် ဝန်ထမ်း အပြောင်းအလဲများခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေရှင်းရန် အဓိကနည်းစနစ်မှာ ခိုလှုံစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်(guideline)ကို ဖော်ထုတ်ဖန်တီးရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်း ညွှန်ကြားချက်တွင် စခန်းတွင်ခိုလှုံနိုင်ရန် လိုအပ်သောအချက်အလက် အခြေအနေနှင့် ခိုလှုံစခန်းတွင် ရနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို အတိအလင်းဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော အဆင့်များကို အသေအချာဖော်ပြထားသော် ခိုလှုံစခန်းများကို စနစ်တကျ အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီး၊ ၎င်းခိုလှုံစခန်းများအတွက် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များ၊ အခြားသော သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ကို ချမှတ်နိုင်ပြီး၊ ဤလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ကိုင်နိုင်မည့် သူများအတွက် အညွှန်းဖြစ်နိုင်သည်။

(င) အကျိုးဆိုင်ရာများအကြားဆက်သွယ်မှုနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု

လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုကို အခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှုကိုတုန့်ပြန်ရာတွင် ကရင်ဒုက္ခသည် စခန်းအတွင်း၌ အုပ်ချုပ်သူများအကြား အချင်းပွားစရာ အကြောင်းများရှိပါသည်။ ထိုကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအကြားတွင် တင်းမာမှုများရှိပြီး ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အတားအဆီးများရှိနေသောကြောင့် ခိုလှုံသူများအတွက် လိုအပ်သောအကူအညီရရန် ညွှန်းဆိုမှုစနစ်သည် ကောင်းသင့်သလောက် မကောင်းသောကြောင့် လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုကိုအခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ခိုလှုံသူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှု အကူအညီ မည်ကဲ့သို့ရနိုင်ကြောင်းနှင့် ခိုလှုံစခန်းသို့ မည်ကဲ့သို့ ညွှန်းရမည်ကို၎င်း သိမှတ်အားနည်းနေသည်။

ဒုက္ခသည်စခန်းအဆင့်တွင် စခန်းခေါင်းဆောင်များ၊ လုံခြုံရေးတာဝန်ရှိသူများ၊ UNHCR နှင့် လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုကိုအခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသော

ဝန်ထမ်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြားတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုမြှင့်တင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ အဓိကကျသော တာဝန်ရှိသူများ(Key actors) များအကြား ဆက်သွယ်မှုနှင့် ယုံကြည်မှုလျော့ပါးလာကြသည်နှင့်အမျှ ခိုလှုံစခန်းတွင် နေထိုင်သူနှင့် လွတ်မြောက်လာသူများ အတွက်အကျိုးရှိမည့် လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုကို အခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှု တုန့်ပြန်မှုနှင့် အညွှန်းပြုမှု(referral)အတွက် အတားအဆီးဖြစ်ကာ လိုအပ်သော အချက်အလက်ဝေမျှမှုနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာတိုးတက်မှုကို ဟန့်တားသည်။ ဥပမာ။ ။ ဘန်းမယ်နားဆွယ် ဒုက္ခသည်စခန်းတွင် အထက်ပါ လိုအပ်ချက်ရှိနေကြောင်း အဓိကသတင်းပေးများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများက ပြောပါသည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းခေါင်းဆောင် (section leader)နှင့် ခိုလှုံစခန်းတွင် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ များအကြား ဆက်သွယ်ရေး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရန်လိုသည်။မယ့်လမလွမ် ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်မူ လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုအခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိကလုပ်ဆောင်သူများအကြား ဆက်ဆံရေးတင်းမာမှုကြောင့် ၎င်းတို့၏အလုပ်ကို အကောင်းဆုံးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေဖို့ လိုအပ်သည့် referral အညွှန်းပြုသည့် စနစ်ကို အဟန့်အတားပြုသည့်အပြင် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၏ တာဝန်ကိုကွဲပြားအောင် သတ်မှတ်မှု လည်းအားနည်းနေပါသည်။

သက်ဆိုင်သူများ အဆိုတင်သွင်းထားသည်မှာ ကရင်စခန်းများတွင် လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုကို အခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှု တုန့်ပြန်မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးအကြား ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်ရမည့် စနစ်အဆင့်ဆင့်ကို ဖော်ထုတ်ရန်၎င်း၊ ခိုလှုံစခန်းဝန်ထမ်း ဒုက္ခသည်စခန်း ဦးဆောင်သူများနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအကြား ကွန်ယက်တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းကာ ခိုလှုံစခန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် လိုအပ်ချက်များနှင့် အလုပ်လုပ်ရန်လိုအပ်သည့် ပြုပြင်မှုများကို ဆွေးနွေးသင့်သည်ဟု အဆိုတင်သွင်းထားပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်လာသူများ ရင်ဆိုင်ရသောအခက်အခဲများနှင့် ဖြေရှင်းရန်နည်းစနစ်များ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်လာသူများအကြား ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများနှင့် ၎င်းတို့အား ဖြေရှင်းရန်နည်းစနစ်များကို အောက်တွင်ဖော်ပြသည့်အတိုင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁) အဖွဲ့အစည်းများ၏ တရားဝင်ရပ်တည်မှုအတွက် စိုးရိမ်ခြင်း

မြန်မာစီဘီအိုဝန်ထမ်းများ၏ ပြောပြချက်အရ ၎င်းတို့အတွက်အကြီးမားဆုံး အခက်အခဲမှာ ၎င်းတို့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ အထောက်အထားလက်မှတ် မရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဝန်ထမ်းများကိုယ်တိုင် အထောက်အထား လက်မှတ်မရှိသည့်ကြားကာ မိမိကဲ့သို့ပင် အထောက်အထား လက်မှတ်မဲ့သူများကို ကူညီပံ့ပိုးကယ်ဆယ်ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အဖမ်းဆီးခံကာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့ခံရသောအန္တရာယ်ပိုကြီးလာကာ နေ့စဉ်ရဲများကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းဖြင့် အသက်ရှင်နေထိုင်နေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝန်ထမ်းများသည် လုံခြုံရေး ဆိုင်ရာအကူအညီလိုလျှင်ပင် ရဲကိုတိုင်ကြားရန် ဝန်လေးနေကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း

ထိုင်းအစိုးရ အသိအမှတ်ပြု ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများနှင့် မြန်မာများအကြားလက်တွဲ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု အားနည်းနေခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် တဖန်ဒုက္ခသည် ခိုလှုံ့သူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးရန် လိုအပ်သည့်နေရာများသို့ ပို့ဆောင်ရေး ဆိုင်းဘုတ်လည်း အားနည်းကြောင်းတွေ့ရသည်။

(၂) ထောက်ပံ့မှုအားနည်းခြင်းနှင့်လိုအပ်ချက်များဖြည့်ဆည်းရန် အားနည်းခြင်း

ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအတွက် ခိုနားရာစခန်းများသည် လိုအပ်သောအထောက်အပံ့မရှိသဖြင့် အလုပ်လုပ်ရန်ခက်ခဲပါသည်။ ထိုစခန်း ဒါရိုက်တာများသည် စခန်းလည်ပတ်မှုအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များအတွက် အသုံးစရိတ်အတွက်ပင် အစဉ်ပူပင်သောက ရောက်ကြကြောင်း ပြောပါသည်။ မြန်မာစီဘီအိုမှ ဝန်ထမ်းများ၏ အဆိုအရ ဤစခန်းများတွင် ခိုနားသူများ၏ လိုအပ်ချက်များအတွက် ဝန်ဆောင်ရန် နောက်ထပ်ဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ်ဖို့ လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏လစာကိုပင် ထပ်လျှော့သောကြောင့် ၎င်းတို့သည်အခက်အခဲ များစွာရင်ဆိုင်နေရကြောင်းတင်ပြလာသည်။

ဤကဲ့သို့ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု မလုံလောက်ခြင်းကြောင့် ဝန်ထမ်းများသည် ခိုလှုံ့သူများ အတွက် အရေးတကြီးလုပ်ပေးသင့်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို မလုပ်နိုင်ဖြစ်ရသည်။ ဥပမာ။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုအတွက် သင်တန်းပေးခြင်း ဝန်ဆောင်မှုအတွက် ပေးနိုင်သော တရားဝင်အထောက်အထား လက်မှတ်အတွက် သင့်သော နေရာများသို့ ပို့ဆောင်ရန်ပင် အခက်အခဲရှိနေပါသည်။ အချို့သော စီဘီအိုခိုလှုံ့ရာစခန်းဝန်ထမ်းများသည် ခိုလှုံ့သူများ စားရေး သောက်ရေးနှင့် ဆေးဖိုးဝါးခအတွက် မလုံလောက်သည့်အခါများတွင် မိမိတို့ အိမ်ဆိုင်ရာ ကြွေးမြီစုစုကြောင်း ပြောပါသည်။ ခိုလှုံ့သူများကလည်း မိမိတို့အတွက် အစားအသောက် မဖူလုံသည့်အပြင် အခြားအစိတ်ပိုင်းနှင့် လူမှုရေးအပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများလည်းမရကြောင်း တင်ပြလာပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝန်ထမ်းများက အဖိုးအခနည်း၍ ထိရောက်သော စိတ်ပိုင်းနှင့်လူမှုရေးရာ ပံ့ပိုးမှုအချို့ကို ဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ။ အချင်းချင်း ပံ့ပိုးသောအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်း နှစ်ရည် ခိုလှုံ့သူများကို သင်တန်းပို့ချခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့က အသစ်ရောက်လာသော ခိုလှုံ့သူများကို နှစ်သိမ့်အားပေးစကားပြောနိုင်ခြင်း ရောဂနှင့်တရားထိုင်ခြင်း၊ လက်မှုပညာဖြင့် စိတ်ကုစားခြင်း နှင့်အခြားသောအပန်းဖြေ လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်သည်။ အန်ဂျီအိုနှင့် စီဘီအိုများ အကြားတွင်လည်း ဝန်ဆောင်မှုအဆင့်ဆင့်အတွက် ကွန်ယက်များဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့် ခိုလှုံ့သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည်ဟု ဝန်ထမ်းများက တင်ပြပါသည်။

(၃) ထိုင်းအစိုးရအသိအမှတ်ပြု ဝန်ဆောင်မှုများကိုရယူခြင်း

ဆွေးနွေးပွဲပါဝင်သူများက ထိုင်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မြန်မာရွှေ့ပြောင်းလာသူများအကြား ယေဘုယျ ကွဲပြားမှုများကို တင်ပြပြီး အဟန့်အတားများ နှစ်ဖက်စလုံးတွင် ရှိနေသည်ဟု မှတ်ဆိုပါသည်။ မြန်မာရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်သူများသည် ချိန်းခြောက်ခံရမှု ထိုင်းဝန်ထမ်းများ၏ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို ကြုံတွေ့ရခြင်း၊ ကြုံတွေ့ရမည်ကိုစိုးရိမ်ခြင်း၊ ဘာသာစကားကွဲပြားမှု ကြောင့်၎င်း၊ အဖမ်းခံရခြင်း မြန်မာနိုင်ငံကိုပြန်ပို့မှုကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ ထိုင်းအစိုးရနှင့် ထိုင်းအန်ဂျီအိုများမှ ဝန်ဆောင်မှုရယူရန် ကြောက်ရွံ့သော အဟန့်အတားများရှိနေပါသည်။ တဖက်တွင်လည်း ထိုင်းအစိုးရနှင့် အန်ဂျီအိုများသည်လည်း မြန်မာရွှေ့ပြောင်းလာသူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ရှင်းလင်းစွာမသိခြင်း၊ အထောက်အထား လက်မှတ်မဲ့ရွှေ့ပြောင်း လာသူများကို ပံ့ပိုးခြင်းကြောင့် ဥပဒေနှင့်ငြိစွမ်းနိုင်သည့်အန္တရာယ်ကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေပံ့ပိုးမှုနည်းပါးခြင်း အားနည်းချက်များရှိနေပါသည်။

ခိုနားရာစခန်းဝန်ထမ်းများ၏ ပြောပြချက်အရ ၎င်းတို့သည် ခိုလှုံသူများကို လိုအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုအတွက် လိုက်လံပို့ဆောင်သောအခါများတွင် ထိုင်းဆေးရုံဝန်ထမ်းများနှင့် ထိုင်းရဲများ၏ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကိုခံရကြောင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုနှောင့်နှေးပြီး ဖော်ကားသော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုကိုပါ ခံရကြောင်း ပြောပြပါသည်။ အလုပ်သမားရေးရာပေါ်လစီနှင့် ကုန်ကျ စရိတ် အပြောင်းအလဲများသောကြောင့် ခိုနားရာစခန်းဝန်ထမ်းများသည် ခိုနားသူများအတွက် တန်ဖိုးနည်းဆေးကုသမှုကို ခံယူနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောတရားဝင် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များ ရနိုင်ရန်ကူညီပံ့ပိုးမှုအတွက် အခက်အခဲနှင့် နှောင့်နှေးမှုများကြုံတွေ့ရပါသည်။

ထိုသို့သော ဝန်ဆောင်မှုရယူရန်အတွက် အဟန့်အတားများကို ကျော်ဖြတ်ရန်နည်းလမ်း အချို့မှာ ကျန်းမာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုလိုအပ်နေသူများကို လိုအပ်သည့်ရုံးနှင့် ဆေးရုံသို့သွားနိုင်ရန် လုံခြုံစွာ ပို့ကြိုပေးခြင်း၊ ထိုင်းစကားတတ်သူတစ်ယောက်အား လိုက်ပါ စေခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ခိုလှုံသူများအတွက် ဆေးကုသစရိတ်လျော့နည်းအောင် ညှိနှိုင်းပေးခြင်းနှင့် တရားဝင်လက်မှတ်ရရှိအောင် အဆင့်ဆင့်ကူညီခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။ ထိုသို့ ထိုင်းအစိုးရ အသိအမှတ်ပြုဝန်ဆောင်မှုရယူနိုင်ရန် ခိုလှုံရာစခန်းများတွင် မြန်မာစကားနှင့် ထိုင်းစကားပြော ဝန်ထမ်းနှစ်မျိုးလုံးထားရှိပြီး ခိုလှုံသူများ တစ်ဦးစီကို ထိုင်းဆေးရုံသို့၎င်း၊ တရားရုံးသို့၎င်း၊ လိုအပ်သလို ပို့ဆောင်ကူညီဆောင်ရွက်မှုရှိရမည်။ ရပ်ကွက်တွင်း၌လည်း မြန်မာစာအိုများနှင့် ထိုင်းအစိုးရပိုင် ဝန်ဆောင်မှုများအကြား ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်မည့် လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို အခြေပြုသော အကြမ်းဖက်မှုများဆိုင်ရာ ညွှန်းဆိုနိုင်မည့် ကွန်ယက်များကို ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်သည်။

(၄) ဝင်ငွေဖန်တီးရေးလုပ်ငန်းများနည်းပါးခြင်း

ရွှေ့ပြောင်းခိုလှုံသူများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် အားလုံး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ အလုပ်လုပ်၍ ဝင်ငွေရှာနိုင်သော အခွင့်အရေးမရှိခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့သော ခိုလှုံသူများ၏ အဆိုအရ ခိုနားရာစခန်းများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမူအတွက် သင်တန်းများနှင့် ဝင်ငွေဖန်တီးရေးလုပ်ငန်းများသည် ထိရောက်မှုအလွန်နည်းသည်။ ဝန်ထမ်းများနှင့် ခိုလှုံသူများသည် အပ်ချုပ်နှင့်ယတ္တန်းယက်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမူသင်တန်း များသည် အလွန်အရေးကြီးကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့သည် စားသောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အရည်အချင်းတစ်ခုဖြစ်သည့်အပြင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကုထုံးမှုအနေဖြင့်လည်း အကျိုးရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။

အကျိုးရှိသောဖြေရှင်းနည်းမှာ ခိုလှုံရာစခန်းတွင်း၌ ဝင်ငွေဖန်တီးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုခြင်းဖြင့် ခိုလှုံသူများအတွက် ရဲကိုမကြောက်ရဘဲ အလုပ်ရှင်၏အနိုင်ကျင့်မှုကိုမခံရဘဲ ဝင်ငွေရရန် ဖန်တီးပေးရာရောက်သည်။ အချို့သော ခိုလှုံရာစခန်းများသည်လည်း ခိုလှုံသူများ လုံခြုံစွာအလုပ်လုပ်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းနေရာများကို ညွှန်ပေးနိုင်သည်။

လျစ်လျူရှုခံရသောတရားများကိုအကာအကွယ်ပေးခြင်း

လျစ်လျူရှုခံရသော လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများ၊ HIV/AIDS ရောဂါသည်များ မသန်မစွမ်းသူများနှင့် ယောက်ျား (လူကြီးနှင့်ကလေးလူငယ်များ)အတွက် ခိုလှုံရန်ဝန်ဆောင်မှု အလွန်နည်းပါးပါသည်။ လူ့အခွင့်အရေးစင်တာသည် အောက်ပါလူစုတစ်ခုစီအတွက် ဝန်ဆောင်ရန် အခက်အခဲများနှင့် ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းများကို အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာ တွေ့ရှိပါသည်။

(၁) လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများ

လိင်တူလိင်ပြောင်းသူများကို မြန်မာဒုက္ခသည်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများအကြားတွင် ကဲ့ရဲ့ခြင်း လက်ခံမှုမရှိခြင်း အလွန်ကြီးမားပါသည်။ အဓမ္မ အကြမ်းဖက်ခံရမှုများမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက် လာသူများအတွက်ပင်လျှင် ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင်း၌ အထူးသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုအတွက် အဟန့်အတားများရှိနေပါသည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်းရှိ ခိုလှုံရာစခန်း၌ လိင်တူ/လိင်ပြောင်းသမားများရှိသည်ကို လက်မခံခြင်းဆိုကြသည်။ တချို့ကမူ ၎င်းတို့၏ ခိုနားရာစခန်းတွင်း လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများကို လက်မခံဟုအတိအလင်း ပြောကြား သည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာသည့်နေရာများတွင် လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများ၏ လိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် ခိုနားရာစခန်း လုံးဝမရှိပါ။ သို့သော် မယ်လစခန်းတွင်းရှိ သက်တန့် (Rainbow)ခေါ် လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့က အဓမ္မပြု အကြမ်းဖက်ခံရမှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသော လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများအတွက် ခိုနားရာစခန်းနှစ်ခု တည်ဆောက်နိုင်ရန် အရေးဆိုလျက်ရှိပါသည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်း ထိုလိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများအပေါ် အဓမ္မပြု အကြမ်းဖက်မှုများ တိုးပွားလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအတွက် ခိုနားရာစခန်းမှ ဝန်ထမ်းများသည် ထွက်ပြေး

လွတ်မြောက်လာသော လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများကို ချင်းမိုင်ရှိ လိင်တူလိင်ပြောင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသို့၎င်း၊ မဲဆောက်ရှိကူညီသူတစ်ချင်းစီသို့၎င်း ညွှန်းဆိုလွှဲပြောင်းပြီး ၎င်းတို့၏ ရှိရင်းစွဲ (ခိုနားရာစခန်း)များ၏ လုပ်ငန်းအတွင်း ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် ကျိုးပမ်းမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

(၂) HIV / AIDS ရောဂါသည်များ

သုတေသီများက HIV / AIDS ပိုးရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအတွက် ခိုနားရာနေရာ မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အများစုမှာ ဤHIVပိုးရှိသူများအား ပံ့ပိုးဝန်ဆောင်ခြင်းမရှိခြင်း ၎င်းတို့တွင်လိုအပ်သော အရည်အချင်းနှင့် အတတ်ပညာမရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြကြသည်။ HIVပိုးကူးဆက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပညာပေးဗဟုသုတနည်း၍ဖြစ်စေ၊ လွှဲမှား၍ဖြစ်စေ ခိုနားရာစခန်းဝန်ထမ်းများနှင့် ရပ်ကွက်ဝန်းကျင်ရှိသူများသည် ဤရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ အယူသည်းသဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် ဝန်ဆောင်ရာတွင် အဟန့်အတားများ ဖြစ်စေပါသည်။ ခိုလှုံရာစခန်းဝန်ထမ်းများအဆိုရ အဓိကအခက်အခဲမှာ ထိုသူများ အတွက်လိုအပ်သော အေ-အာ-ဗီဆေးကို မှန်မှန်ရရှိနိုင်ခြင်း၊ ခိုနားရာစခန်းမှ ထွက်သွားပြီးနောက်တွင် ထိုဆေးကိုညွှန်းဆိုသည့်အတိုင်း သုံးစွဲမှုမရှိ မသိရခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ သဘာဝရအရ ထိုသူများ၏အတည်တကျ နေထိုင်မှုမရှိခြင်းက အခြေအနေကိုပိုဆိုးစေသည်။ သို့သော်လည်း ဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်း၌မူ ခိုနားရာစခန်းဝန်ထမ်းများ၏ အဆိုအရ ၎င်းတို့သည် HIV ပိုးရှိသော ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးကြောင်း သိရပါသည်။ ဝန်ထမ်းများသည် HIV ပိုးရှိနေသော ခိုလှုံသူများကို စောင့်ရှောက်ရန် သင်တန်းများတတ်ခဲ့၍၎င်း၊ ထိုသူများအတွက် အစဉ်လိုအပ်သော အေ-အာ(၆)-ဗီ ဆေးကိုလည်း ဆေးခန်းများမှ ပေးမည်ဟု အာမခံသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

မဲဆောက်တွင် HIV ပိုးရှိသော ခိုလှုံသူများအတွက် ခိုလှုံရာစခန်းနှစ်ခုရှိကြောင်း သုတေသီ များတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ မဲဆောက်တဝိုက်၌ HIVပိုးရှိသူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် နည်လမ်းများမှာ HIV/AIDS ရှိသူများအတွက် ခိုလှုံရာစခန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ စခန်းတွင်း ခိုလှုံသူများ သက်တောင့်သက်သာ နေထိုင်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ HIV ပိုးရှိသူများအတွက် ခိုလှုံစခန်းဖြစ်ကြောင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကိုအသိမပေး လျှို့ဝှက်ခြင်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှလူများ၏ ကဲ့ရဲ့ ပစ်ပယ်မှုမှ ရှောင်ကျဉ်ခြင်းနှင့် ထိုသူများအတွက် ရေရှည်ခိုနားခွင့်နှင့် အေ-အာ(၆)-ဗီ ဆေးမှန်မှန်ရရှိရန် အာမခံခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

(၃) မသန်မစွမ်းသူများ

လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံသူများကို အခြေပြုသော အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူအကြား မသန်မစွမ်းသူများကို ခိုလှုံရာစခန်းအားလုံးက လက်ခံဝန်ဆောင်မှုပေးကြောင်းပြောပါသည်။ သို့ရာတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းသူများကို ဝန်ဆောင်မှုမပေးနိုင်ကြောင်းပြောပါသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုသူများအား ဝန်ဆောင်မှုပေးရန် အရည်အချင်းမရှိသဖြင့် လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စွမ်း မရှိဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အတော်အသင့် ချို့ယွင်းနေသော ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူ အချို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်းမှ၎င်း၊ ရွှေ့ပြောင်းလာသူများအတွက် ခိုနားရာစခန်းမှ၎င်း ဝန်ထမ်းများသည် အခက်အခဲများစွာ ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ခိုနားရာစခန်းတွင်းရှိ အခြားသူများအားလုံး၏ လုံခြုံရေးအတွက်၎င်း၊ ဤသို့ ရောက်ရှိလာသော ခိုလှုံသူများ၏ ကိုယ်ရေးရာဇဝင်ကို လိုအပ်သလောက် မသိရှိရ၎င်း၊ ထိုသူတို့အား လမ်းညွှန်ပို့ဆောင်သည့် နေရာမရှိသလောက်ဖြစ်ပါသည်။ စီ-ဘီ-အိုတစ်ခုသည် ထိုအခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် ထိုသို့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာချို့ယွင်းသူများကို ခိုလှုံရာစခန်းတွင် ထားရှိလိုလျှင် အဖော်တစ်ယောက် ခေါ်လာခိုင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ခိုလှုံရာစခန်းတွင် ထိုသူအား တစ်ဦးချင်းစောင့်ရှောက်ကြပ်မတ်ရန် လူအင်အားမရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(၄) ယောက်ျား (လူကြီး နှင့် လူပျို အရွယ်များ)

ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများအနက် ယောက်ျား၊ လူကြီးနှင့် လူပျိုအရွယ်များအတွက် ခိုလှုံရာစခန်းဝန်ထမ်းမှု အလွန်နည်းပါးပါသည်။ သုတေသီများသည် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများမှ ဖွင့်လှစ်ထားလျက် လိင်ကိစ္စ၌ အမွေပြုခံရသူများနှင့် အလုပ်ရှင်မှ နိုင်ထက်စီးနင်းမှုခံရသော ယောက်ျားများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ခိုနားရာစခန်းနှစ်ခုသာ တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ဝန်ထမ်းများ၏အဆိုမှာ ထိုသို့ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူ ယောက်ျားများသည် ၎င်းတို့၏အဖြစ်ကို အမှုဖွင့်တိုင်ကြားလျက် အကူအညီရနိုင်သည်ကို မသိကြပါ။ ဒုက္ခသည်စခန်းများအတွင်း၌ ထိုသို့လွတ်မြောက်လာသူများအတွက် ကရင်နီစခန်းများတွင် အသက်(၁၂)နှစ်အထက်နှင့် ကရင်စခန်းများအတွင် အသက်(၁၈)နှစ်အထက် ယောက်ျားလေးများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို အခြေပြုသော အကြမ်းဖက်မှုသည် အမျိုးသမီးများကိုသာ ကျူးလွန်ပြီး၊ ယောက်ျားလေးများသည် သူတို့ကိုယ်သူတို့ ခုခံကာကွယ်နိုင်ကြသည်ဟု မြင်ကြသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြောင့် လွတ်မြောက်လာသော ယောက်ျားများအတွက် ဒုက္ခသည်စခန်းပြင်ပ၌ သီးခြားနေထိုင်ခြင်းပုံစံကိုယူ၍ တကိုယ်တည်း နေထိုင်စရာနေအိမ် အငယ်စားပုံစံ ခိုနားရာနေရာများထားရှိခြင်းသည် ထိုအရပ် ဓလေ့ထုံးစံအရ ယောက်ျားလေးများနှင့် လူပျိုအရွယ် ယောက်ျားလေးများအတွက် ပိုမိုသင့်တော်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး ။ ။တွေ့ရှိချက်နှင့်အကြံပြုချက်

လူ့အခွင့်အရေးစင်တာ၏ ကွင်းဆင်း လေ့လာချက်များအပေါ်တွင် အခြေခံလျက် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာနိုင်ငံသား ဒုက္ခသည်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင် လာကြသူများအတွက် ခိုလှုံရေးစခန်း တွင်ပိုမိုအားဖြည့်နိုင်ရန် အောက်ပါအတိုင်း အဆိုပြုအကြံပေးအပ်ပါသည်။

ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု အခွင့်အရေး

ထိုင်းနိုင်ငံအစိုးရသို့ အကြံပြုလိုသည်မှာ

- ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းသဘောတူညီချက်နှင့် ၁၉၆၇ ခုနှစ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို ပြုပြင်လျက်၊ ဒုက္ခသည်အဆင့်ကို အသိအမှတ်ပြုသည့် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရန်နှင့် UNHCRနှင့် ၎င်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့နှင့် အတူတကွ လက်တွဲလျက် ဒုက္ခသည်ဟု အသိအမှတ်ပြုရန် အတွက်သင့်လျော်သည့် အဆင့်နှင့် နည်းစနစ်ကို သတ်မှတ်လျက် လိုအပ်သူများကို လျှောက်ထားခွင့်ပြုရန် ဒုက္ခသည်များ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုအတွက်၎င်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများအတွက်၎င်း လိုအပ်ချက်များကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်သော ခိုင်မာသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ဖန်တီးပြီး ၎င်းအဖွဲ့မှ လိုအပ်သလို ထိရောက်အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လိုအပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်ဖြစ်သည်။

ခိုနားရာစခန်းများအတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးမှု

ကူညီထောက်ပံ့သည့်အဖွဲ့အစည်းများသို့အကြံပြုချက်

- ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာစီဘီအိုအတွက် ခိုနားသူများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို၎င်း အခြားပံ့ပိုးရန် လိုအပ်သောဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ၎င်းထောက်ပံ့ကြေးကို တိုးမြှင့်ဖြည့်ဆည်းပေးရန် သို့မှသာ ထိုခိုနားရာစခန်း၏ အစီအစဉ်များသည် လိုအပ်သော ဝန်ထမ်းအပြည့်အစုံနှင့် စခန်းလုံခြုံမှုအတွက် အာမခံမှုရှိသော ပြင်ဆင်မှုနှင့် လိုအပ်သောရိက္ခာတို့ ပြည့်မီမည်ဖြစ်သည်။
- မြန်မာစီဘီအိုဖွဲ့များကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ ကူညီခြင်းအားဖြင့် ဒုက္ခသည်များအတွက် ခိုနားရာစခန်းများ မဲဆောက်ပြင်ပ မြန်မာဒုက္ခသည်များနှင့်ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ဦးရေအတော်များသော ဘန်ကောက်၊ ချင်းမိုင်၊ မယ်စရီးယန်းနှင့် ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ် အခြားသော မြို့ကြီးများတွင် တိုးမြှင့်ဖွင့်လှစ်ခြင်း။

ထိုင်းအစိုးရပိုင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ခိုကိုးခွင့်မြှင့်တင်ရန်။
 ထိုင်းအစိုးရလူမှုဖူလုံရေးနှင့်လူမှုလုံခြုံရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံအင်ဂျီအိုအိုမှ ကြီးကြပ်သော
 ခိုလှုံရာစခန်းများသို့အကြံပြုချက်။

- မြန်မာရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်များအကြား ထိုင်းအစိုးရ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုအကြောင်း ပညာပေး၍ ၎င်းတို့အကြားရှိ အထင်အမြင်လွဲဆုံးဖြတ်မှုများ ပပျောက်အောင် ကျိုးပမ်းရန် ၎င်းတရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ မပါသော တရားမဝင် ရွှေ့ပြောင်းလူဦးရေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ပညာပေး အချက်အလက် များကို ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများ ဝန်ထမ်းများကိုပေးရန် အကြံပြုအပ်ပါသည်။ ဤကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများသို့ မြန်မာဒုက္ခသည်များ လာရောက်ခိုလှုံရန်အတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေသော ပေါ်လစီများကို လိုအပ်သလို အလျှော့အတင်းပြုလုပ်ရန် အတွက် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းများ လိုကောင်းလိုပါမည်။

ထိုင်း ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန UNHCR နှင့် ဒုက္ခသည်စခန်းကို အခြေပြုလျက် လိင်မှုကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားခြင်းကို အခြေခံသော အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူများကို ဝန်ဆောင်ပေးသောသူများအားအကြံပြုချက်။

- ထိုင်းနိုင်ငံအစိုးရမှ၎င်း၊ အင်ဂျီအိုများမှ၎င်း၊ စီဘီအိုများမှ၎င်း၊ ဒုက္ခသည်စခန်းပြင်ပ၌ ခိုလှုံရာစခန်း ဖွင့်လှစ်ထားသူများနှင့် ပူးတွဲညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်၎င်း၊ ပိုမိုအားဖြည့်ရန်၎င်း အဆိုပြုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ ဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်း၌ လုံခြုံရေးအန္တရာယ် ကြီးမားသောကြောင့် နေထိုင်ရန် မသင့်သောသူများအား လုံခြုံစွာခိုလှုံခွင့်နှင့် ယာယီနေထိုင်ခွင့် ပံ့ပိုးမှုများကို ပိုပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လိင်မှု ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုကြောင့် အကြမ်းဖက်ခံရသဖြင့် ထွက်ပြေးလာသူများကို ကူညီနိုင်ရန်နှင့် ရုံးလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်လွယ်ကူစေရန် ထိုင်း ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခွင့်ပြုချက်ကို လွယ်ကူချောမွေ့အောင် စီစဉ်ပေးဖို့ အကြံပေးပါသည်။
- ဒုက္ခသည်များသည် ထိုင်းဆေးရုံနှင့် တရားရုံးများတွင် အလွယ်တကူသွားနိုင်ရန် ဒုက္ခသည်စခန်းအပြင်ပ ခိုလှုံရာစခန်းများ၌ နေရန်လိုအပ်သောအခါများတွင် လိုအပ်သောဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း၊ ဘာသာပြန်ပေးခြင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက်လည်း လိုအပ်သလို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် အကြံပြုပါသည်။

အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများသို့အကြံပြုချက်။

- ဒုက္ခသည်၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အဆင့်ဆင့်နှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ဒုက္ခသည်များရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်သူများအကြားနှင့် စီဘီအိုအဖွဲ့များဦးဆောင်သော ခိုလှုံရာစခန်းများတွင် ဝေငှရန် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း ကြီးကြပ်သူများသည် ဒုက္ခသည်များအကြား တရားဝင်မှတ်တင်ရန် (အလုပ်လုပ်ခွင့်နိုင်ငံကူးလက်မှတ်) လျှောက်ထားရန် သင့်တော်သူများကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကူညီသင့်သည်။ သို့မှသာ ခိုလှုံရာစခန်းများ

အပြင်ထွက်ရန် ၎င်း လိုအပ်သော အကူအညီရယူရန်အတွက် ၎င်းစိုးရိမ်စိတ် ကင်း၍ သွားလာလှုပ်ရှားနိုင်မည်။

လုံခြုံရေးနှင့်စိတ်ချရမှု

ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း တည်ထောင်ထားသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ၎င်းတို့အတွက် ငွေကြေး ထောက်ပံ့ထား အဖွဲ့သို့အကြံပြုချက်။

- ခိုလှုံရာစခန်း၏ လုံခြုံရေးအတွက် ၂၄နာရီပတ်လုံး လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းခန့်ထား၍ ကယ်ဆယ်ရေးဝန်ထမ်းနှင့် ခိုလှုံသူများအပြင်ထွက်လျှင် ၎င်းတို့ကိုလိုအပ်သလို လိုက်လံစောင့်ရှောက်သော အစောင့်များခန့်ထားရန်။ ဒုက္ခသည်စခန်းတွင်ရှိ ခိုလှုံရာစခန်းများ၏ တည်ဆောက်ဖွဲ့စည်းမှု၊ ခြံခတ်မှုကိုပြုပြင်လျက်၊ ခိုလှုံရာ စခန်းများကို ပိုမိုလုံခြုံအောင် မွမ်းမံရန်အကြံပြုအပ်ပါသည်။ ဤခိုလှုံရာစခန်းများမှ အချိန်တန်၍ ထွက်သွားသူများ ရပ်ကွက်တွင်းအနေအထားကို စုံစမ်းထောက်လှမ်း၍ ၎င်းတို့၏ရွှေ့ပြောင်းရာ၌ လိုအပ်သော လုံခြုံရေးကို ပံ့ပိုးရန် အကြံပြုအပ်ပါသည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းပြင်ပ၌လည်း ရပ်ကွက်လုံခြုံရေးရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ ရပ်ကွက် ခေါင်းဆောင်များနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ကျိုးပမ်းလျက် တရားမဝင် လာရောက်နေထိုင်သော ခိုလှုံသူများနှင့် ခိုလှုံရာစခန်းဝန်ထမ်းများ လုံခြုံမှုကို၎င်း အဖမ်းအဆီးမခံရအောင် ရပ်ကွက်လုံခြုံရေး တာဝန်ရှိသူများနှင့် ရပ်ကွက်လူထု ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွဲဖက်၍ ကျိုးပမ်းရန်အကြံပြုပါသည်။

ဝန်ထမ်းများ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာကောင်းမွန်မှု

ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများ ဦးစီးလုပ်ကိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ သူများကိုအကြံပြုတင်ပြချက်။

- မြန်မာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဆီလျော်အောင် ဝန်ထမ်းများကို လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုပေးခြင်း၊ စိတ်ပင်ပန်းသည်ကို ဖြေလျှော့ရန် နည်းလမ်းများကိုပညာပေးခြင်း ဝန်ထမ်းများကို ဂုဏ်ပြုပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ဝန်ထမ်းများအကြား အတူတကွ လက်တွဲအလုပ်လုပ်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးကို ဂရုပြုရန် တိုက်တွန်းအကြံပြုသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်၏ လျစ်လျူရှုခံရသူများကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း

UNHCR အင်ဂျီအို၊ စီဘီအိုများ၊ သုတေသနပြုအဖွဲ့များနှင့် ငွေကြေးပံ့ပိုးထောက်ပံ့သူများ အားအကြံပြုချက်။

- လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများ၊ စသည်သူများ၊ HIV / AIDS ရှိသူများ၊ ကယ်ဆယ်ခံ ယောက်ျားလေးများနှင့် တိုင်းရင်းသားများ၏ အကာအကွယ်ပေးရန်

လိုအပ်ချက်များနှင့် ၎င်းတို့အား ရပ်ကွက်၌ ပြန်လည်နေရာချထားရာ၌ ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒကို သိသာအောင်နှင့် ဝေခွဲနိုင်အောင် သုတေသနပြုလုပ်ရန် အကြံပြုပါသည်။

ငွေကြေးဖျိုးသော အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုကြောင့် အကြမ်းဖက် ခံရသူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ဝန်ထမ်းနှင့်အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပြုတင်ပြချက်

- အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော သုတေသနကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများပေါ်တွင် အခြေခံ လျက် HIV/AIDS ရှိသူများ၊ လိင်တူလိင်ပြောင်းသမားများ၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု များ၊ ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာချို့တဲ့သူများ၊ အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလာသော ယောက်ျားလေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မည့်သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းမည့် သင့်တော်သော ခိုလှုံရာစခန်းများတွင် အထက်ပါ ပစ်ပယ်ခံရ သူတို့၏ လိုအပ်ချက် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် လိုအပ်သော ပြုပြင်ပြောင်းလွှဲမှုများ ပြုလုပ်၍ ၎င်း၊ အသစ်သော ခိုလှုံရာစခန်းများ ဖွင့်လှစ်၍ ၎င်း၊ ထိုသူတို့၏ လိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အချို့သော အဓိကလိုအပ်ချက်များကို သုတေသနမှ ကောက်နုတ်တင်ပြရသော်။ -

- မူဆလင်အမျိုးသမီးအသင်းချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ မယ်လဒုက္ခသည် စခန်းတွင်း၌ ၎င်း၊ အခြားသော လိုအပ်သော နေရာများတွင် ၎င်း၊ ခိုလှုံရာစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ရန် မူဆလင်အမျိုးသမီးများ အသင်းအတွက် ခိုလှုံရာစခန်း ဖွင့်ပေးခြင်း။

- ဒုက္ခသည်များ စခန်းများတွင်းရှိသော ခိုလှုံရာစခန်းများသည် အခြား တိုင်းရင်းသားများအတွက် မည်မျှမည်မျှ ဝန်ဆောင်နိုင်မည်ကို လေ့လာလျက် လိုအပ်သည်များကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပေးရန် ၎င်း။

- လိင်တူလိင်ပြောင်းများ ခိုလှုံရာစခန်းများဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် နည်းလမ်းရှာခြင်း။ အထူးသဖြင့် မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းတွင် လတ်တလောအကြမ်းဖက်မှု ပိုမို တိုးမြှင့်လာသဖြင့် အရေးတကြီးလိုအပ်နေပါသည်။

- ဒုက္ခရောက်ပြီး လွတ်မြောက်လာသူ ယောက်ျားလူဦးရေနှင့် လူငယ်ယောက်ျား လေးများ တစ်ဦးချင်းစီနေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် စဉ်းစားပေးရန်အကြံပြုပါသည်။

- HIV / AIDS , လိင်တူလိင်ပြောင်းအခွင့်အရေး၊ ယောက်ျား(လူကြီးနှင့်ကလေး) များကို လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်အောင်နှင့် ထိုသူများသည် ခိုနားရာစခန်း များကိုပိုမိုအသုံးပြုလာအောင်နှင့် အခြားလိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများကို လူအများသိရှိ နားလည်ပြီး ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးကို လေးစားရန်အတွက် ပညာပေးသော အင်ဂျီအိုများ၊ စီဘီအိုများနှင့် ဆောင်ရွက်ရန်အကြံပြုပါသည်။

- သက်ဆိုင်သောအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုဖြင့် HIV /AIDS ရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါ မသန်စွမ်းသောနှင့် စိတ်ရောဂါရှိသော လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်းမှ လွတ်မြောက်ထွက်ပြေးသူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ခိုလှုံရာစခန်း ဝန်ထမ်းများကို သင်တန်းပေးလျက် အရည်အချင်းမြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုကို တိုးမြှင့်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူများသည် ခိုလှုံရာစခန်းတွင် နေထိုင်ခြင်းအားဖြင့် လုံခြုံစွာနေနိုင်ခြင်းရှိမရှိကို ဆန်းစစ်သော နည်းစနစ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်လျက် လိုအပ်လျှင် ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းသို့ပို့နိုင်ရန် ဖန်တီးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကာကွယ်ခြင်းနှင့် အသိပညာပေးခြင်း

ငွေကြေးဖျိုးသူများ လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့အစည်းများသို့အကြံပြုချက်။

- မြန်မာရွှေ့ပြောင်းလူဦးရေနှင့် ဒုက္ခသည်များအကြားတွင် လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြား မှုကြောင့် အကြမ်းဖက်မှုပေါ်တွင်ထားသော သဘောထား၊ လူမှုရေးအရလက်ခံ၊ လက်မခံမှုများနှင့် အမျိုးသမီးများကို အကြမ်းဖက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ကွင်းဆင်း လေ့လာမှုများကို အခြေခံ၍ လိုအပ်သောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပြုလုပ်ရန် အထက်ပါ အစီအစဉ်မျိုးများအတွက် တင်းကြပ်ခိုင်ခန့်သော စောင့်ကြည့်သုံးသပ် ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် အဆိုပြုပါသည်။

ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ခိုလှုံနားနေရာစခန်းများကို ကြီးကြပ်သောအဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပြုချက်။

- ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ခိုလှုံနားနေရာစခန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ အလုပ်ဝန်ဆောင်မှုများကို လူမှုအဖွဲ့အစည်း (ရပ်ရွာသူ/သား)များ ပိုမိုနားလည်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အစီအစဉ်များပြုလုပ်ရန်နှင့် လူအများသိလိုလျှင် နားလည်နိုင်ရန် လိုအပ်သလို ရှင်းလင်းချက်ပြင်ဆင်ထားရန်နှင့် အထူးသဖြင့် ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် ထားရှိနိုင်ရန် သက်ဆိုင်သူအားလုံး တာဝန်ရှိပါသည်။
ဤခိုလှုံရာစခန်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအရပ်ရပ်ကို စခန်းဦးဆောင် သူများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများကို ပညာပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ ခိုလှုံရာစခန်းများ အပေါ်အမြင်တိမ်းစောင်းမှု လျော့နည်းကာ အကူအညီလိုသူများကို ညွှန်းဆိုပြီး လိုအပ်သောအကူအညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပူတွဲလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အညွှန်းပြုခြင်းနှင့် လျှို့ဝှက်ထားခြင်း

ဒုက္ခသည်စခန်းများအတွင်း လိင်မှုတ်စွနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ပတ်သက်သည့်အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးကိုအကြံပေးချက်

- ကရင်ဒုက္ခသည်များစခန်းအတွင်း လိင်မှုတ်စွနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု အတွက်လုပ်ဆောင်ရာတွင် ထိုစခန်း၏ အဓိကကျသော လုပ်ဆောင်နည်းများကို ရှင်းလင်းစွာသတ်မှတ်ထားရမည်။ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက် လာသူများသည် ၎င်းတို့အတွက် မည်သည့်ဝန်ဆောင်မှုမျိုးကို ခိုလှုံရာစခန်းမှာ ပေးနိုင်သည်ကို သိရမည်။ ထိုသို့အသိပေးပြီး သဘောတူကြောင်း လက်မှတ်ထိုးပြီးမှ ၎င်းတို့၏ အကြောင်း ကိုဖော်ပြပြီး အခြားဝန်ဆောင်မှုအတွက် ညွှန်းဆိုအသိပေးရမည်။ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ထိုသူများ၏ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်များကို လျှို့ဝှက်လုံခြုံထားရမည်။

ဥပမာ - သက်ဆိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများအကြား ထားရှိရမည့် စံနမူနာလုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ(SOPS)တစ်ခုကို ဘန်းမိုင်နားဆွယ်မှ သတ်မှတ်ထားပြီး လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုကြောင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုမည်သို့မည်ပုံ တုန့်ပြန်ရမည်ကို ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ ထိုသို့သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၊ ဒုက္ခသည်စခန်းလူကြီးများနှင့် လုံခြုံရေးတာဝန်ရှိသူများအားလုံးပါဝင်သည့် ဒုက္ခသည် စခန်းတစ်ခုလုံးအဆင့်ရှိ အစည်းအဝေးများကို ကျင်းပရန်အကြံပြုပါသည်။ သို့မှသာ ဤထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူတိုင်း၏ ကိုယ်ရေးမှတ်ချက်များ မည်မျှအရေးတကြီး လျှို့ဝှက်ရမည်များ ညွှန်ကြားချက်များဖော်ထုတ်ပြီး တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ ဆွေးနွေးသည့်အခါ များတွင်လည်း သတိချပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းသိသာမည်။

ခိုလှုံရာ - ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများကိုဆောင်သောအဖွဲ့အစည်းများသို့အကြံပြုချက်

- လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက် လာသူများကို အကာအကွယ်ပေးသော ခိုလှုံရာစခန်းများ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း ဆောင်တာများ ချမှတ်ရန်၎င်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် လိုအပ်သည်များကို၎င်း၊ ဒုက္ခသည်စခန်းမှ ကော်မတီဝင်များ၊ ဇုံနှင့်ရပ်ကွက်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒုက္ခသည်စခန်း လုံခြုံရေးရာ တာဝန်ရှိသူများကို ပါဝင်စေရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ။ ။ ကရင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့၏ (ခိုလှုံရာစခန်း)ကိုပံ့ပိုးသည့် ကွန်ယက်များအတွက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမျိုးကို မှန်မှန်ကျင်းပလျက် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအားလုံးက အကြံဉာဏ်ဖလှယ်နိုင်ပြီး လိုအပ်လာလျှင် ဒုက္ခသည်စခန်းခေါင်းဆောင်များက ပံ့ပိုး နိုင်ပြီး၊ ထိုကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သလို အကြံပေးခြင်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုကို တိုးမြှင့်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူသားလုံခြုံရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူထုကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ထိုင်း အင်ဂျီအိုများ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့နှင့် မြန်မာလူထုအခြေပြု လူမှုစီဘီအိုအဖွဲ့များသို့ အကြံပြုချက်။

- ထိုင်း - မြန်မာနယ်စပ်တလျှောက် လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ခွဲခြားမှုကို အခြေပြုသော အကြမ်းဖက်မှုအတွက် အောက်ခြေကွန်ယက်များကို ဖွဲ့စည်းအားဖြည့်လျက် လိုအပ်သလို ညွှန်းဆိုနိုင်ရန် အကြံပြုသည်။ ထိုင်းအင်ဂျီအိုများ၊ မြန်မာစီဘီအိုများနှင့် ထိုင်းအစိုးရ (ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း၊ ဆေးရုံ၊ ဥပဒေဆိုင်ရာအဖွဲ့)များ မှန်မှန် တွေ့ဆုံလျက် ၎င်းတို့အကြား၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာရန် ဆောင်ရွက်လျက် ထိုင်းနိုင်ငံတွင်းရှိ လိင်ကိစ္စနှင့်လိင်ကွဲပြားမှုကို အခြေပြုသော အကြမ်းဖက်မှုမှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသော မြန်မာနိုင်ငံသားများ အခက်အခဲ မရှိသုံးဆောင်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် မဲဆောက် ဆေးရုံကြီးတွင်ရှိသော ဆေးရုံကိုအခြေပြုသော One-Stop Crisis Center (OSCC) အရေးပေါ် သေရေး ရှင်ရေးကိစ္စတုန့်ပြန်သည့် စင်တာကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုမျိုးကိုဖန်တီး၍ ညှိနှိုင်းသော ကွန်ယက်များကိုဖွဲ့ရန်။

စီးပွားရေးနှင့် အဆုံးအဖြတ်ပြုနိုင်သော အခွင့်အရေးများဖြင့် အင်အားတိုးမြှင့်ပေးခြင်း

ခိုလှုံရာစခန်းလုပ်ဆောင်သောအဖွဲ့စည်းများသို့အကြံပြုချက်

- ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူများအား ၎င်းတို့ကိုပေးနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အသိပေးကာ ၎င်းတို့အား မည်သည့်ဝန်ဆောင်မှုကို လက်ခံ/မခံ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် ပေးခြင်း (ခိုလှုံရာစခန်း)များမှ လိုအပ်သလိုဝင်ထွက်သွားလာခွင့်ကို ထွက်ပြေး လွတ်မြောက်လာသူများအား အပြည့်အဝပေးရန်နှင့် သူတို့၏လိုအပ်ချက်ကို သူတို့ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝရှိကြောင်း သိစေရမည်။ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက် လာသူများကို တရားခံမဖြစ်စေဘဲ အင်အားနှင့် သူတို့ကိုယ်သူတို့ ယုံကြည်စိတ်ချမှုရှိစေရန် သူတို့၏အရေး အဆင့်ဆင့်တွင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အကြံပြုခွင့်ပေးသင့်သည်။

ခိုလှုံရာစခန်းများကိုထောက်ပံ့ကူညီပေးသောအဖွဲ့အစည်းများသို့အကြံပြုချက်

- ထွက်ပြေးလွတ်မြောက် ခိုလှုံသူများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှ သင်တန်းပေးခြင်း၊ ဝင်ငွေဖန်တီးနိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို စခန်းတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ အခြားနေရာသို့ ညွှန်း၍ဖြစ်စေ၊ လုပ်ကိုင်ရန်အခွင့်အရေး ဖန်တီးပေးသင့်သည်။
- ထိုသူများ ပြန်လည်အားဖြည့်စဉ်ကာလအတွင်း အလုပ်သမားနှင့် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးခြင်း၊ အသေးစားငွေချေး အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ခွင့်များတွင် ယာယီအလုပ်လုပ်နိုင်ရန် ညွှန်းခြင်းတို့ကိုပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

လူထုအခြေပြုကာကွယ်ရေး

နိုင်ငံတကာနှင့်ထိုင်းအဖွဲ့အစည်းများသို့အကြံပြုချက်

- လိင်ကိစ္စနှင့် လိင်ခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု၊ ကာကွယ်နိုင်ရန်၊ ထိုသူတို့၏ ဓလေ့နှင့်ယဉ်ကျေးမှု အတွက်သင့်တော်သော (ခိုလှုံ့ရာစခန်း)များကို ဖွင့်လှစ်ပြီး၊ အခြားစီဘီအိုများနှင့် ပူပေါင်းလျှက် လူထုအား၏ဖြင့် ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် ကျိုးပမ်းသင့်သည်။ ခိုလှုံ့ရာစခန်း များကိုနေ့စဉ် ကွပ်ကဲမှုအကြောင်း ကိုသိရှိနေစေရန် ဒုက္ခသည်စခန်းနှင့်ရပ်ကွက် ခေါင်းဆောင်များနှင့် မှန်မှန် အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်သင့်သည်။ လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို စီဘီအိုများကို ခိုလှုံ့ရာစခန်းကို ထိရောက်အောင်ကွပ်ကဲနိုင်ရန် နည်းစနစ်များနှင့် ပံ့ပိုးရန်အကြံပြုပါသည်။

Notes

၁။ Thailand Burma Border Consortium (TBBC), "Program Report: January to June 2012" (2012), vii, 8, 12.

၂။ International Rescue Committee (IRC), "Participatory Assessment of Protection Needs, Tham Hin" (2011), 5; IRC, "Participatory Assessment of Protection Needs, Mae La" (2011), 5; UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), "Analysis of Gaps in Refugee Protection Capacity: Thailand" (2006), 19; Asian Center for Research on Migration (ACRM), "Human Security," pp. 60–61.

၃။ http://www.womenofburma.org/Report/B5_report.pdf. လူ့အခွင့်အရေးအတွက် ဆရာဝန်များအဖွဲ့ ၂၀၀၄ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာတွင် မဲဆောက်နှင့် Phop phra တို့တွင် ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ နှင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်း အခြားလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအပြင်၊ အမှုတိုင်ကြားသော အမျိုးသမီးနှင့် အရွယ်မရောက်သေးသော ကလေးငယ်များအားမုဒိန်းမှု (၁၉)ခု ရှိကြောင်းတင်ပြခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းပြုစုထားသော အထက်ပါ ကဲ့သို့အမှုများ အလွန်ရှားပါးကြောင်းနှင့် ရှားပါးခြင်းအကြောင်းအရပ်ရပ်တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ အချက်အလက်ပိုမိုပြည့်စုံအောင် သိလိုလျှင် Physicians for Human Rights, "No Status: Migration, Trafficking & Exploitation of Women in Thailand" (2004),43; နှင့်

http://www.womensrefugeecommission.org/docs/th_rha.pdf တို့ကိုကြည့်ပါ။

၄။ http://www.womenofburma.org/Report/B5_report.pdf;

<http://www.rhrc.org/resources/ifnotnow.pdf>; and Elaine Pearson, et al., "The Mekong Challenge, Underpaid, Overworked, and Overlooked" (2006): xxi–xxii.

၅။ ဤအကြောင်းအရာကို လေ့လာသုတေသနပြုရာတွင် ဂျနီဗာအခြေစိုက် ကုလသမဂ္ဂ၏ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး (UNHCR) ၏ ပေါ်လစီများကို ခြုံငုံသုံးသပ်သောအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ UNHCR (PDES) ပေါ်လစီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်မှုနှင့်ခြုံငုံသုံးသပ်မှု အစီအစဉ်မှ လက်ခံအတည်ပြုပါသည်။

၆။ “သမရိုးကျ ခိုလှုံရာစခန်း” ဆိုသည်မှာ လူ့အခွင့်အရေးစင်တာ၏ နိုင်ငံအသီးသီး နိုင်ငံအလိုက် လေ့လာမှုတွင် သတ်မှတ်ထားသော (၆) မျိုးအနက် တစ်မျိုးကိုဆိုလိုပါသည်။ ဤခိုလှုံရာ စခန်းမျိုးတွင် စခန်းလည်ပတ်မှုနှင့် နေရာထိုင်ခင်းလိုအပ်ချက်များကြောင့် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူများနှင့် စခန်းအုပ်ချုပ်သော ဝန်ထမ်းများ အတူနေထိုင်ကြပါသည်။